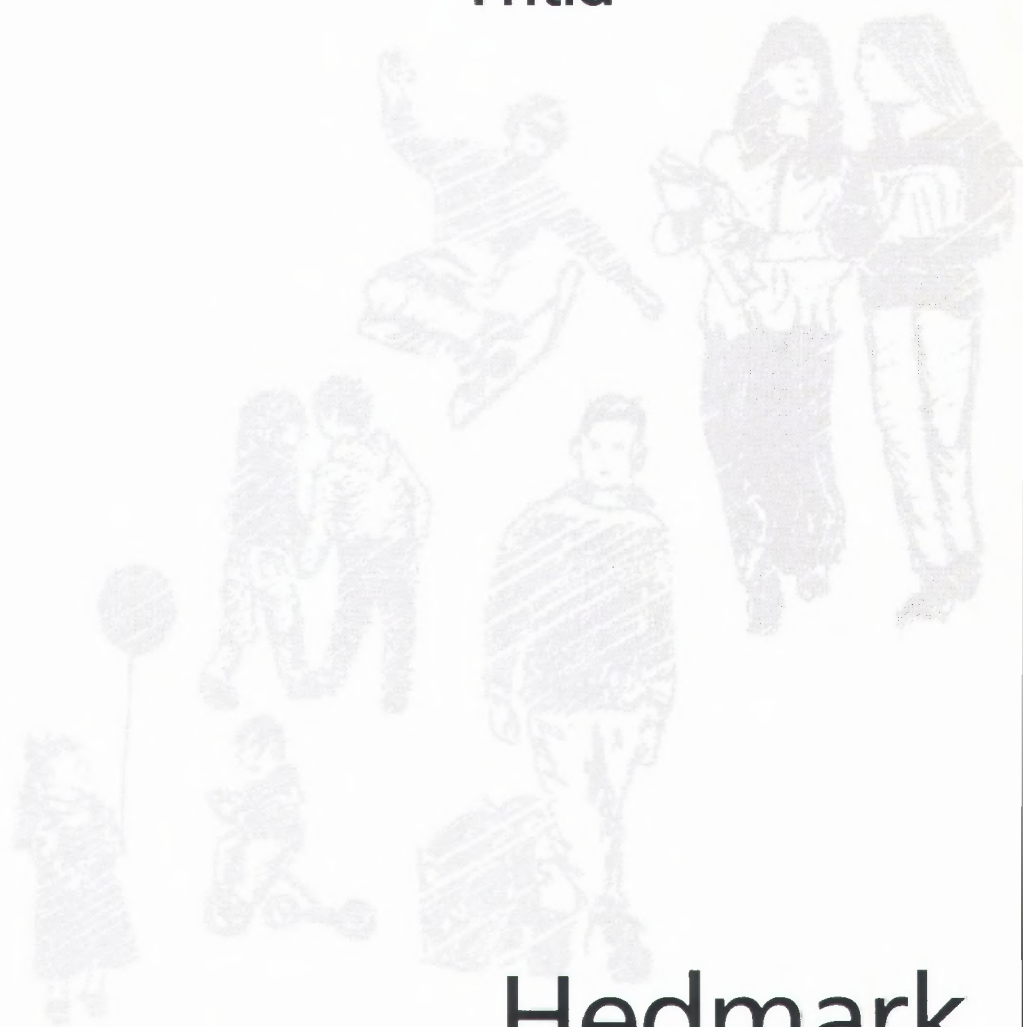

Barn og unge

Aktuell statistikk

**Del 1: Befolkningen
Familie
Helse
Kriminalitet
Fritid**

Barn og unge. Aktuell statistikk

i *Barn og unge. Aktuell statistikk* publiseres statistikk på ulike emneområder, der alle tall dekker barn og unge under 18 år.

Barn og unge. Aktuell statistikk kommer i to deler, med forskjellig emnemessig innhold. Del 1 (dette heftet) dekker barn i befolkningen, familieforhold, helse, kriminalitet og fritid. Del 2 (utkommer senere) tar for seg barn i utdanning, arbeid, økonomiske forhold og barnevern.

Husk å oppgi kilde: *Barn og unge. Aktuell statistikk*/Statistisk sentralbyrå.

Ansvarlig seksjon: Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk.

Redaktør: Elisabetta Vassenden.

Redaksjonsmedarbeider: Ingvild Hauge, tlf. 62 88 52 24, faks 62 88 52 89, e-post: inh@ssb.no.

Redigering: Randi Hansen Øiseth.

Priser: Pr. hefte kr 50,- inkl. mva. Pakkepris (19 fylkeshefter og hefte med landstall) kr 600,- inkl. mva.

Forespørsel om salg rettes til: Statistisk sentralbyrå, Salg- og abonnementservice, Postboks 1260, 2201 Kongsvinger, tlf. 62 88 55 00, faks 62 88 55 95, e-post: salg- og abonnement@ssb.no.

ISBN 82-537-4502-8.

Elektronisk formidling

Foruten papirutgaven finnes tabellene i elektronisk versjon under SSBs Webtjeneste på Internett. Adressen er <http://www.ssb.no>. Tabellene kan lastes ned i Excel.

En diskett-versjon kan også gjøres tilgjengelig ved forespørsel.

Andre tabeller

Spesialtabeller kan bestilles fra Statistisk sentralbyrå.

Standardtegn

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Rettet siden forrige utgave	r

Innhold

1. Barn og unge i befolkningen	3
2. Barn og unges familier	13
3. Barn og unges helse	26
4. Barn og unges lovbrudd	37
5. Barn og unges fritid	40

Innledning

Barn og unge. Aktuell statistikk samler Statistisk sentralbyrås data om barn og unge og presenterer regionale tall med korte artikler, tabeller og figurer.

Barn og unge. Aktuell statistikk utgis som 1 landspublikasjon og 19 fylkespublikasjoner. Landspublikasjonen gir tall for landet som helhet og for de enkelte fylkene der det har vært mulig. Tallene i fylkespublikasjonene er på kommunenivå, eller på fylkes- og landsnivå hvis statistikken ikke kan gis på mindre geografiske enheter.

Publikasjonene kommer i to deler. Del 1, som dette heftet inngår i, dekker barn i befolkningen, familieforhold, barns helse, deres kontakt med rettsvesenet og barns fritid. Del 2 vil bli utgitt ved årsskiftet 1998-1999, med disse emnene: Barn i barnehager, barn og unge i skolen, unge i arbeidsstyrken, barn og økonomi og barn i barnevernet.

Barn er i denne publikasjonen definert som personer under 18 år, dvs. under myndighetsalder. Dette er i tråd med norsk lov og FNs konvensjon om barnets rettigheter. I enkelte tilfeller vil tabellene dekke lengre eller kortere aldersspenn, avhengig av hva som er hensiktsmessig og/eller finnes om temaene.

De nyeste tilgjengelige tallene er tatt med, dvs. hovedsakelig fra perioden 1995-1997.

Publikasjonene er tilgjengelige på SSBs webside på Internett. Webadressen er <http://www.ssb.no>.

En undersøkelse gjennomført av Norsk senter for barneforskning i 1994 (Arbeidsrapport nr. 15) avslørte at statistikk i liten utstrekning ble tatt i bruk i ulike beslutningsprosesser. Håpet er at denne publikasjonen, som samler mye informasjon, kan gjøre statistikk om barn og unge lettere tilgjengelig og være til hjelp for alle som interesserer seg for og arbeider med barn, det være seg planleggere i kommuner og fylker, politikere, personer som har sitt daglige virke blant barn og allmennheten generelt.

Barne- og familiedepartementet har finansiert utarbeidelsen av publikasjonene. Representanter fra Barneombudet og Norges forskningsråd har gitt faglige innspill til prosjektet.

1. Barn og unge i befolkningen

Det bor 39 200 barn og unge i Hedmark. Ifølge prognosene vil antallet gå ned de neste 20 årene.

1.1. Personer 0-17 år, etter kommune og bostedsstrøk. 1. januar 1997

		Alder				
		I alt	0-5 år	6-12 år	13-15 år	16-17 år
04 Hedmark	I alt	39 155	13 159	15 315	6 387	4 294
	Tettbygd strøk	20 184	6 716	7 851	3 314	2 303
	Spredtbygd strøk	18 873	6 402	7 427	3 060	1 984
	Uspesifisert strøk	98	41	37	13	7
0402 Kongsvinger	I alt	3 532	1 187	1 374	584	387
	Tettbygd strøk	2 562	850	1 009	428	275
	Spredtbygd strøk	969	337	365	155	112
	Uspesifisert strøk	1	-	-	1	-
0403 Hamar	I alt	5 378	1 798	2 130	823	627
	Tettbygd strøk	4 546	1 515	1 793	701	537
	Spredtbygd strøk	814	275	331	120	88
	Uspesifisert strøk	18	8	6	2	2
0412 Ringsaker	I alt	7 068	2 435	2 756	1 121	756
	Tettbygd strøk	3 080	1 062	1 176	501	341
	Spredtbygd strøk	3 985	1 372	1 579	619	415
	Uspesifisert strøk	3	1	1	1	-
0415 Løten	I alt	1 628	532	701	245	150
	Tettbygd strøk	882	269	386	140	87
	Spredtbygd strøk	711	249	300	101	61
	Uspesifisert strøk	35	14	15	4	2
0417 Stange	I alt	3 894	1 263	1 541	648	442
	Tettbygd strøk	1 984	659	751	339	235
	Spredtbygd strøk	1 909	604	790	308	207
	Uspesifisert strøk	1	-	-	1	-
0418 Nord-Odal	I alt	939	298	374	148	119
	Tettbygd strøk	270	69	94	58	49
	Spredtbygd strøk	667	228	280	89	70
	Uspesifisert strøk	2	1	-	1	-
0419 Sør-Odal	I alt	1 484	502	583	239	160
	Tettbygd strøk	550	186	208	89	67
	Spredtbygd strøk	931	315	373	150	93
	Uspesifisert strøk	3	1	2	-	-
0420 Eidskog	I alt	1 281	471	470	212	128
	Tettbygd strøk	437	139	164	83	51
	Spredtbygd strøk	842	330	306	129	77
	Uspesifisert strøk	2	2	-	-	-
0423 Grue	I alt	977	335	354	175	113
	Tettbygd strøk	255	78	94	42	41
	Spredtbygd strøk	721	257	259	133	72
	Uspesifisert strøk	1	-	1	-	-
0425 Åsnes	I alt	1 508	512	579	240	177
	Tettbygd strøk	356	126	131	62	37
	Spredtbygd strøk	1 140	382	442	177	139
	Uspesifisert strøk	12	4	6	1	1
0426 Våler	I alt	766	241	306	127	92
	Tettbygd strøk	316	87	127	63	39
	Spredtbygd strøk	450	154	179	64	53
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-

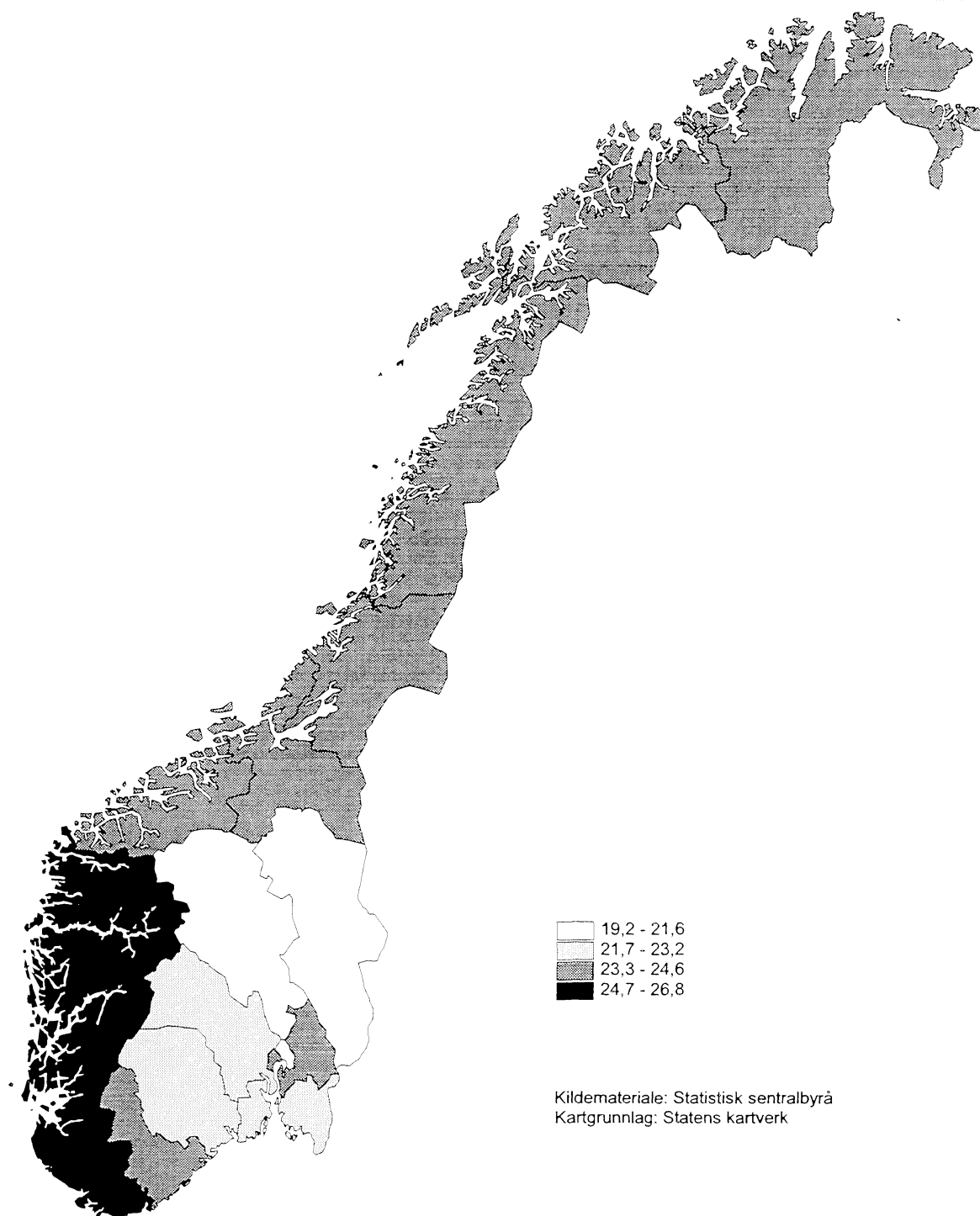
1.1. Personer 0-17 år, etter kommune og bostedsstrøk. 1. januar 1997
(forts.)

		Alder				
		I alt	0-5 år	6-12 år	13-15 år	16-17 år
0427 Elverum	I alt	3 878	1 338	1 483	643	414
	Tettbygd strøk	2 568	921	973	401	273
	Spredtbygd strøk	1 308	417	508	242	141
	Uspesifisert strøk	2	-	2	-	-
0428 Trysil	I alt	1 464	480	553	261	170
	Tettbygd strøk	556	176	225	93	62
	Spredtbygd strøk	902	301	326	168	107
	Uspesifisert strøk	6	3	2	-	1
0429 Åmot	I alt	816	257	326	141	92
	Tettbygd strøk	376	105	158	63	50
	Spredtbygd strøk	437	151	168	76	42
	Uspesifisert strøk	3	1	-	2	-
0430 Stor-Elvdal	I alt	605	178	244	115	68
	Tettbygd strøk	231	69	83	49	30
	Spredtbygd strøk	374	109	161	66	38
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
0432 Rendalen	I alt	429	139	169	78	43
	Tettbygd strøk	111	41	41	18	11
	Spredtbygd strøk	316	96	128	60	32
	Uspesifisert strøk	2	2	-	-	-
0434 Engerdal	I alt	316	108	121	60	27
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	315	108	120	60	27
	Uspesifisert strøk	1	-	1	-	-
0436 Tolga	I alt	470	168	194	73	35
	Tettbygd strøk	168	56	75	26	11
	Spredtbygd strøk	300	110	119	47	24
	Uspesifisert strøk	2	2	-	-	-
0437 Tynset	I alt	1 264	411	487	224	142
	Tettbygd strøk	578	178	231	107	62
	Spredtbygd strøk	685	233	256	117	79
	Uspesifisert strøk	1	-	-	-	1
0438 Alvdal	I alt	580	194	245	87	54
	Tettbygd strøk	137	43	59	18	17
	Spredtbygd strøk	441	149	186	69	37
	Uspesifisert strøk	2	2	-	-	-
0439 Folldal	I alt	386	128	156	56	46
	Tettbygd strøk	96	38	33	12	13
	Spredtbygd strøk	289	90	122	44	33
	Uspesifisert strøk	1	-	1	-	-
0441 Os	I alt	492	184	169	87	52
	Tettbygd strøk	125	49	40	21	15
	Spredtbygd strøk	367	135	129	66	37
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
Uoppgitt	I alt	-	-	-	-	-
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	-	-	-	-	-
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Begrepene tettbygd/spredtbygd strøk er gitt av SSBs definisjon av tettsted. Et tettsted er i hovedregelen en hussamling hvor det bor minimum 200 personer og er mindre enn 50 meter mellom husene.

Figur 1.1. Personer 0-17 år i prosent av folke­mengden. 1. januar 1997

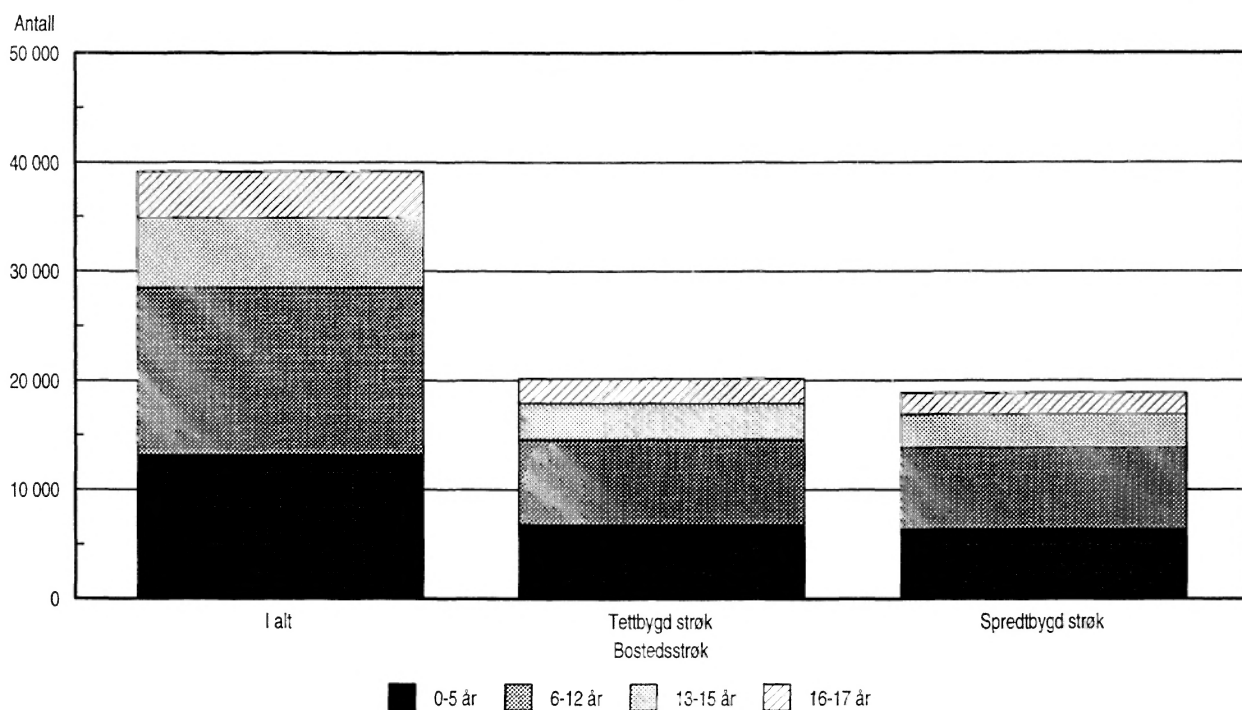
Hedmark hadde 39 200 bosatte i alderen 0-17 år pr. 1. januar 1997. I alle aldersgruppene var det flere barn og unge i tettbygde enn i spredtbygde strøk. Totalt sett var likevel forskjellen ikke stor; 51,5 prosent var registrert som bosatt i tettsted.

Tabell 1.1 viser fordelingen mellom tett, spredt og uopp­gitt bostedsstrøk for hver av Hedmarks kommuner. Bosettingsmønsteret varierer betydelig mellom de enkelte kommunene, noe som medfører lokale variasjoner

i hva slags type omgivelser barna og de unge lever i og har å forholde seg til.

En befolkningsframskriving er en beregning av den framtidige sammensetningen av og utviklingen i befolkningen. Her er tre årstall plukket ut for å vise den antatte utviklingen for barn og unges vedkommende. Tallene, og dermed antagelsene om utviklingen, blir mer usikre jo lenger fram i tid man går. Framskrivningen forutsetter at tidligere trender videreføres. Trendbrudd vil

Figur 1.2. Personer 0-17 år, etter alder og bostedsstrøk. Hedmark. 1. januar 1997

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

1.2. Framskriving av folkemengden, etter alder og kommune. 2000, 2010 og 2020

Kommune og år	Menn					Kvinner					
	Alle aldere	Av dette				Alle aldere	Av dette				
		0-5	6-12	13-15	16-17		0-5	6-12	13-15	16-17	
04 Hedmark	2000	91 718	6 420	8 296	3 262	2 259	93 824	6 076	7 789	3 137	2 064
	2010	91 667	5 640	7 757	3 510	2 445	93 210	5 312	7 202	3 293	2 337
	2020	92 328	5 583	6 951	3 194	2 219	93 041	5 268	6 458	2 974	2 085
0402 Kongsvinger	2000	8 508	584	754	320	196	8 801	572	657	298	206
	2010	8 637	525	730	321	232	8 848	494	664	307	193
	2020	8 765	505	638	306	213	8 880	475	587	276	196
0403 Hamar	2000	12 726	913	1 166	452	297	13 871	860	1 085	428	280
	2010	13 084	832	1 134	495	350	13 968	781	1 059	463	326
	2020	13 365	810	1 030	472	328	14 020	763	962	444	310
0412 Ringsaker	2000	15 667	1 161	1 515	578	386	15 703	1 106	1 438	538	371
	2010	15 854	1 013	1 405	629	441	15 879	960	1 320	603	436
	2020	16 095	1 033	1 258	572	396	16 094	979	1 182	543	378
0415 Løten	2000	3 550	241	352	155	97	3 554	222	357	141	80
	2010	3 558	219	295	137	97	3 600	206	279	123	102
	2020	3 589	230	280	120	81	3 642	216	263	113	78
0417 Stange	2000	8 765	620	814	343	241	8 912	583	788	326	200
	2010	8 771	545	756	358	232	8 994	514	722	336	226
	2020	8 810	540	683	312	217	9 051	514	647	300	206
0418 Nord-Odal	2000	2 494	132	195	77	50	2 482	148	176	71	44
	2010	2 352	116	164	61	50	2 340	110	154	79	51
	2020	2 238	109	129	60	44	2 184	102	120	58	41

1.2. Framskriving av folkemengden, etter alder og kommune. 2000, 2010 og 2020
(forts.)

Kommune og år	Menn						Kvinner				
	Alle aldere	Av dette				Alle aldere	Av dette				
		0-5	6-12	13-15	16-17		0-5	6-12	13-15	16-17	
0419 Sør-Odal	2000	3 584	237	321	115	90	3 602	226	304	115	76
	2010	3 492	195	274	136	89	3 546	185	261	128	95
	2020	3 521	203	265	124	84	3 534	192	236	108	76
0420 Eidskog	2000	3 157	209	269	105	83	3 125	198	240	101	63
	2010	3 035	166	228	116	84	3 004	155	221	110	79
	2020	2 965	163	199	92	65	2 928	155	186	88	63
0423 Grue	2000	2 678	171	199	88	58	2 745	166	180	71	44
	2010	2 548	138	205	94	62	2 588	133	191	92	67
	2020	2 451	128	159	78	56	2 435	120	157	74	52
0425 Åsnes	2000	3 987	243	323	101	87	4 057	229	292	130	79
	2010	3 878	209	302	132	95	3 911	195	257	123	94
	2020	3 884	206	261	122	89	3 886	196	226	109	83
0426 Våler	2000	2 068	127	170	72	42	2 013	106	141	57	43
	2010	1 961	103	148	67	47	1 914	93	128	51	46
	2020	1 891	93	122	58	42	1 821	83	100	49	35
0427 Elverum	2000	8 750	693	804	290	215	9 193	647	807	309	219
	2010	9 129	628	847	379	253	9 488	594	770	352	238
	2020	9 563	624	785	356	243	9 806	596	721	332	233
0428 Trysil	2000	3 585	260	295	121	96	3 524	240	290	112	72
	2010	3 589	233	321	142	97	3 502	219	285	121	92
	2020	3 621	233	283	130	91	3 533	223	260	116	81
0429 Åmot	2000	2 073	143	157	73	50	2 163	125	142	84	47
	2010	2 016	128	160	76	50	2 036	118	148	62	38
	2020	1 965	115	144	66	44	1 943	106	132	60	41
0430 Stor-Elvdal	2000	1 504	91	121	45	40	1 519	89	126	47	30
	2010	1 423	84	110	42	29	1 396	79	104	42	37
	2020	1 383	84	98	42	30	1 316	80	91	40	28
0432 Rendalen	2000	1 122	58	94	33	30	1 107	54	79	31	22
	2010	998	48	59	31	16	969	42	57	29	24
	2020	926	48	56	24	16	863	42	49	21	16
0434 Engerdal	2000	813	54	72	20	19	778	45	69	27	18
	2010	779	43	58	28	18	738	42	56	20	26
	2020	765	48	51	22	16	712	43	49	21	15
0436 Tolga	2000	872	61	109	45	20	880	60	93	27	30
	2010	825	48	60	33	39	805	43	59	33	21
	2020	773	48	56	24	16	758	48	51	22	16
0437 Tynset	2000	2 659	189	243	107	80	2 692	177	248	104	68
	2010	2 667	183	240	106	69	2 680	171	227	97	65
	2020	2 740	178	234	110	75	2 700	161	221	103	69
0438 Alvdal	2000	1 234	100	133	52	35	1 204	88	118	55	20
	2010	1 247	75	119	57	38	1 207	73	103	47	30
	2020	1 281	82	99	48	34	1 222	77	101	43	30
0439 Folldal	2000	931	61	92	29	19	898	59	68	30	20
	2010	878	50	66	31	29	843	48	63	32	19
	2020	831	48	56	26	18	798	43	54	24	18
0441 Os	2000	991	72	98	41	28	1 001	76	91	35	32
	2010	946	59	76	39	28	954	57	74	43	32
	2020	906	55	65	30	21	915	54	63	30	20

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Alternativ M1 er brukt i denne befolkningsframskrivingen. Alternativ M1 kombinerer mellomalternativene for *fruktbarhet* (1,86 barn pr. kvinne, konstant over hele framskrivingsperioden), for *dødelighet* (en økning i forventet levealder i perioden 1995-2020 fra 75 til 78,5 år for menn og fra 80 til 83,5 år for kvinner) og for *innvandring* (årlig netto innvandring på 7 000 personer på landsbasis fram til 2020). Innenlands flytting er som registrert i perioden 1991-1995.

altså skape avvik mellom framskriving og faktisk utvikling.

For Hedmark viser framskrivingstallene for 2000, 2010 og 2020 at i aldersgruppen 0-5 år forventes en nedgang i barnetallene. 6-12-åringene blir også en mindre tallrik gruppe. Aldersgruppen 13-15 år viser en økning før det blir en reduksjon. Det samme gjelder for 16-17-åringene.

2 090 nyfødte i 1996

Det ble født 2 085 levendefødte barn i Hedmark i 1996. På landsbasis var mors gjennomsnittsalder ved første fødsel 26,7 år, ved alle fødsler 29,0 år.

Det fødes om lag 6 prosent flere gutter enn jenter på landsbasis, slik at det for hver jente i gjennomsnitt blir født 1,06 gutter. Kommunen og fylket kan oppleve svingninger i forhold til dette.

Fødslene i 1996 gir et samlet fruktbarhetstall på landsbasis på 1,89, mot 1,88 i perioden 1991-1995. I 1990

var fruktbarhetsnivået noe høyere (1,93 barn pr. kvinne), med like mange levendefødte som i 1996, fordi det dengang var færre kvinner i reproduktiv alder.

Det er tendenser til økt fruktbarhet i Trøndelag, på Vestlandet og i Agder. Nivået på Østlandet er derimot uendret, og det er en svak nedgang i Nord-Norge. Alle

Samlet fruktbarhetstall (SFT) er et mål for fruktbarhetsnivå. SFT for 1996 er et uttrykk for hvor mange barn hver kvinne i gjennomsnitt vil få i løpet av den fødedyktige perioden (15-49 år) ut fra fødselsratene som er registrert for hver enkelt aldersgruppe i løpet av 1996. For å kunne opprettholde folketallet på lang sikt - uten innflyttingsoverskudd fra utlandet - kreves det at hver kvinne i gjennomsnitt føder ei jente, altså at kvinnene reproduserer seg. Det fødes om lag 6 prosent flere gutter enn jenter på landsbasis, slik at det for hver jente i gjennomsnitt blir født 1,06 gutter. Ettersom noen kvinner dør før de når 50-årsalderen, trengs det i Norge et fruktbarhetstall på 2,08 for å sikre reproduksjonen.

1.3. Levendefødte, etter kjønn, mors alder og kommune. 1996

	Levendefødte		Mors alder	
	Gutter	Jenter	15-29 år	30 år og over
04 Hedmark	1 096	989	1 239	846
0402 Kongsvinger ..	89	105	109	85
0403 Hamar	145	130	139	136
0412 Ringsaker	201	206	258	149
0415 Løten	43	39	49	33
0417 Stange	118	93	127	84
0418 Nord-Odal	33	24	39	18
0419 Sør-Odal	32	33	38	27
0420 Eidskog	43	37	59	21
0423 Grue	33	26	37	22
0425 Åsnes	43	40	53	30
0426 Våler	20	21	24	17
0427 Elverum	102	89	110	81
0428 Trysil	43	30	56	17
0429 Åmot	21	14	24	11
0430 Stor-Elvdal	15	14	15	14
0432 Rendalen	16	3	13	6
0434 Engerdal	13	6	9	10
0436 Tolga	10	11	11	10
0437 Tynset	37	30	39	28
0438 Alvdal	13	15	13	15
0439 Folldal	12	10	11	11
0441 Os	14	13	6	21

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

1.4. Samlet fruktbarhetstall, etter fylke. 1991-1995 og 1996

	Samlet fruktbarhetstall ¹	
	1991-1995	1996
Hele landet	1,88	1,89
Østfold	1,72	1,75
Akershus	1,82	1,81
Oslo	1,71	1,71
Hedmark	1,75	1,75
Oppland	1,72	1,66
Buskerud	1,74	1,75
Vestfold	1,78	1,78
Telemark	1,77	1,80
Aust-Agder	1,89	1,93
Vest-Agder	2,02	2,07
Rogaland	2,13	2,11
Hordaland	2,02	2,03
Sogn og Fjordane	2,11	2,21
Møre og Romsdal	1,97	2,03
Sør-Trøndelag	1,90	1,93
Nord-Trøndelag	2,00	2,11
Nordland	1,97	1,98
Troms	2,00	1,93
Finnmark	2,06	2,05

¹ Summen av ettårige aldersavhengige fruktbarhetsrater 15-49 år. Antall barn hver kvinne kommer til å føde under forutsetning av at fruktbarhetsmønstret i perioden varer ved og at dødsfall ikke forekommer.

Kilde: Aktuelle befolkningstall 3/97, SSB.

1.5. Fødte¹ i alt og enkelt- og flerfødsler, etter kommune, 1996

Kommune	Fødte i alt	Antall enkeltfødsler	Antall flerfødsler	Antall tvillingfødsler	Antall trillingfødsler
04 Hedmark	2 094	2 031	31	30	1
0402 Kongsvinger	195	183	6	6	-
0403 Hamar	275	269	3	3	-
0412 Ringsaker	407	397	5	5	-
0415 Løten	84	80	2	2	-
0417 Stange	212	206	3	3	-
0418 Nord-Odal	57	55	1	1	-
0419 Sør-Odal	67	67	-	-	-
0420 Eidskog	80	76	2	2	-
0423 Grue	59	59	-	-	-
0425 Åsnes	84	78	3	3	-
0426 Våler	42	42	-	-	-
0427 Elverum	191	191	-	-	-
0428 Trysil	73	73	-	-	-
0429 Åmot	35	35	-	-	-
0430 Stor-Elvdal	29	29	-	-	-
0432 Rendalen	19	17	1	1	-
0434 Engerdal	20	20	-	-	-
0436 Tolga	21	21	-	-	-
0437 Tynset	67	58	4	3	1
0438 Alvdal	28	26	1	1	-
0439 Folldal	22	22	-	-	-
0441 Os	27	27	-	-	-

¹ Omfatter levende- og dødfødte.
Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Tallet på fødte inkluderer levende- og dødfødte. Tallet på fødsler vil være lavere enn antall fødte, da det kan fødes både ett, to, tre eller flere barn ved hver fødsel.

fylkene på Østlandet hadde et samlet fruktbarhetstall på 1,8 eller lavere, mens det i alle andre fylker var over 1,9.

Tabell 1.5 viser antall fødte og antall enkelt- og flerfødsler i fylket og kommunene i 1996. Det var 2 031 enkeltfødsler og 31 flerfødsler i Hedmark i 1996. Flerfødslene fordelte seg på 30 tvillingfødsler og 1 trillingfødsel.

De yngste barna flytter mest

Flyttetallene for Hedmark viser at barn i alderen 0-5 år flyttet mer enn barn og unge i alderen 6-17 år gjorde i 1995. Flytting er som regel foreldrenes avgjørelse, slik at barns flyttemønster avhenger av de voksnes.

Innflyttingen var større enn utflyttingen for 0-17-åringene; nettoinnflyttingen var på 211 personer. Også når det gjelder flytting over landegrensen, viser tallene at innvandringen var større enn utvandringen for begge aldersgruppene. Det var m.a.o. et innvandringsoverskudd for 0-17-åringene i 1995.

1.6. Innenlandske flyttinger og flyttinger til og fra utlandet, etter alder og kommune, 1995

	Innflytting				Utflytting				Nettoinnflytting		
	Alle aldre	Av dette			Alle aldre	Av dette			0-17 år	0-5 år	6-17 år
		0-17 år	0-5 år	6-17 år		0-17 år	0-5 år	6-17 år			
04 Hedmark	17 745	11 804	11 015	1789	17 839	11 593	1836	1757	211	179	32
0402 Kongsvinger	731	156	94	62	739	164	99	65	-8	-5	-3
0403 Hamar	1 480	280	158	122	1 437	268	148	120	12	10	2
0412 Ringsaker	1 094	278	137	141	1 110	228	118	110	50	19	31
0415 Løten	328	88	48	40	315	55	25	30	33	23	10
0417 Stange	818	194	114	80	818	171	87	84	23	27	-4
0418 Nord-Odal	163	36	21	15	139	28	12	16	8	9	-1
0419 Sør-Odal	301	60	41	19	279	50	24	26	10	17	-7
0420 Eidskog	204	46	28	18	205	39	21	18	7	7	-
0423 Grue	175	52	29	23	167	34	14	20	18	15	3
0425 Åsnes	266	67	31	36	257	38	25	13	29	6	23
0426 Våler	147	29	21	8	194	42	23	19	-13	-2	-11
0427 Elverum	815	205	125	80	747	149	81	68	56	44	12
0428 Trysil	191	49	30	19	260	58	28	30	-9	2	-11
0429 Åmot	202	47	24	23	179	35	19	16	12	5	7
0430 Stor-Elvdal	87	13	6	7	147	31	12	19	-18	-6	-12
0432 Rendalen	62	11	8	3	85	15	7	8	-4	1	-5
0434 Engerdal	177	65	25	40	245	103	45	58	-38	-20	-18
0436 Tolga	75	17	12	5	78	15	8	7	2	4	-2
0437 Tynset	207	42	22	20	189	25	15	10	17	7	10
0438 Alvdal	101	36	21	15	101	16	6	10	20	15	5
0439 Folldal	67	17	9	8	78	14	7	7	3	2	1
0441 Os	54	16	11	5	70	15	12	3	1	-1	2

¹ Omfatter også flyttinger mellom kommunene i fylket.
Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

1.7. Flytting til og fra utlandet¹, etter alder og kommune, 1995

	Innvandring				Utvandring				Nettoinnvandring		
	Alle aldere	Av dette			Alle aldere	Av dette			0-17 år	0-5 år	6-17 år
		0-17 år	0-5 år	6-17 år		0-17 år	0-5 år	6-17 år			
04 Hedmark	625	164	81	83	420	73	29	44	91	52	39
0402 Kongsvinger	63	11	6	5	38	4	1	3	7	5	2
0403 Hamar	96	22	12	10	71	12	5	7	10	7	3
0412 Ringsaker	67	22	9	13	73	15	5	10	7	4	3
0415 Løten	13	4	4	-	7	-	-	-	4	4	-
0417 Stange	43	9	5	4	31	8	7	1	1	-2	3
0418 Nord-Odal	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0419 Sør-Odal	17	4	3	1	13	4	1	3	-	2	-2
0420 Eidskog	29	8	6	2	26	3	1	2	5	5	-
0423 Grue	17	7	2	5	20	6	1	5	1	1	-
0425 Åsnes	24	2	2	-	19	-	-	-	2	2	-
0426 Våler	7	2	-	2	1	-	-	-	2	-	2
0427 Elverum	75	26	15	11	51	8	4	4	18	11	7
0428 Trysil	25	4	2	2	28	8	3	5	-4	-1	-3
0429 Åmot	23	4	3	1	8	-	-	-	4	3	1
0430 Stor-Elvdal	1	-	-	-	13	2	1	1	-2	-1	-1
0432 Rendalen	10	3	3	-	4	1	-	1	2	3	-1
0434 Engerdal	81	28	5	23	3	-	-	-	28	5	23
0436 Tolga	8	3	2	1	3	-	-	-	3	2	1
0437 Tynset	15	3	1	2	6	-	-	-	3	1	2
0438 Alvdal	3	1	-	1	1	1	-	1	-	-	-
0439 Folldal	-	-	-	-	2	1	-	1	-1	-	-1
0441 Os	4	1	1	-	2	-	-	-	1	1	-

¹ Omfatter både norske og utenlandske statsborgere.

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Statistikken over flyttinger omfatter alle flyttinger registrert i løpet av året mellom norske kommuner og mellom en norsk kommune og utlandet. En person som flytter flere ganger i kalenderåret, regnes med tilsvarende antall ganger. Flyttinger innen kommunene er ikke med i statistikken.

Statistikken over innenlandske flyttinger og flyttinger til og fra utlandet bygger på oppgaver fra folkeregistrene, basert på meldeplikt til folkeregisteret i innflyttingskommunen, og til fraflyttingskommunen ved flytting til utlandet.

Tallene viser situasjonen for ett år (1995) og er ikke nødvendigvis representative for andre år eller perioder.

Den unge innvandrerbefolkningen

Barn og unge i Norge kan ha ulik grad av tilknytning til utlandet. Pr. 1. januar 1997 hadde 87 prosent av 0-17-åringene i landet ingen innvandringsbakgrunn. Det vanligste innslaget av innvandringsbakgrunn var å ha én utenlandsfødt forelder (og selv være født i Norge). Om lag 6 prosent av barna og de unge hadde denne bakgrunnen. Mange innvandrere uten noen tidligere tilknytning til Norge har etterhvert fått barn, og disse andregenerasjonsinnvandrene (født i Norge av to utenlandsfødte foreldre) utgjør nå 3 prosent av 0-17-åringene i folkemengden. Det er også en del barn som er førstegenerasjonsinnvandrere (født i utlandet, uten norsk bakgrunn), og disse kom ved årsskiftet opp i 23 900 personer, eller ca. 2,5 prosent av alle barn og unge.

I antall var det flest barn og unge med innvandringsbakgrunn i Oslo og Akershus. I forhold til barnetallet i fylket var det klart størst andel barn med innvandringsbakgrunn i Oslo, Akershus, Buskerud, Vest-Agder og Østfold - i synkende rekkefølge - fulgte deretter.

SSBs definisjon av innvandrerbefolkningen omfatter førstegenerasjonsinnvandrere med to utenlandsfødte foreldre, samt andregenerasjonsinnvandrere (norsk-fødte med to utenlandsfødte foreldre). Personer med annen bakgrunn fra innvandring kan også skilles ut i statistikken.

1.8. Personer 0-17 år, etter innvandringskategori og fylke. 1. januar 1997

	I alt	Uten innvandringsbakgrunn	Førstegenerasjonsinnvandreren uten norsk bakgrunn	Andre-generasjonsinnvandreren	Utenlands-adoptert	Utenlandsfødt med en norsk forelder	Norskfødt med en utenlandsk forelder	Født i utlandet av norskfødte foreldre
00 Hele landet	1 022 291	888 553	23 853	30 303	7 926	5 925	62 739	2 992
01 Østfold	52 278	45 621	989	1 345	407	338	3 390	188
02 Akershus	108 828	91 573	2 424	2 694	957	958	9 677	545
03 Oslo	94 920	60 047	6 761	15 068	638	864	11 141	401
04 Hedmark	39 155	35 598	683	484	269	204	1 831	86
05 Oppland	38 688	35 704	670	431	238	153	1 420	72
06 Buskerud	51 085	43 929	1 111	1 961	296	354	3 326	108
07 Vestfold	47 026	41 789	773	717	285	385	2 916	161
08 Telemark	36 388	32 535	769	607	271	208	1 907	91
09 Aust-Agder	24 506	21 864	435	287	203	164	1 489	64
10 Vest-Agder	38 618	33 361	1 064	818	287	211	2 731	146
11 Rogaland	96 599	84 522	2 385	1 959	931	510	5 937	355
12 Hordaland	105 465	94 779	1 620	1 591	939	404	5 872	260
14 Sogn og Fjordane	26 935	24 960	473	256	245	75	914	12
15 Møre og Romsdal	58 698	54 575	658	430	532	233	2 163	107
16 Sør-Trøndelag	60 161	54 949	1 158	870	386	224	2 450	124
17 Nord-Trøndelag	31 071	29 188	368	135	246	125	956	53
18 Nordland	57 273	53 669	661	241	401	235	1 938	128
19 Troms	36 153	33 250	522	231	297	168	1 617	68
20 Finnmark	18 444	16 640	329	178	98	112	1 064	23

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

1.9. Barns¹ landbakgrunn², etter verdensregion og fylke. 1. januar 1997

	I alt	Norge	Norden	Vest-Europa (unntatt Tyrkia)	Øst-Europa	Nord-Amerika, Oseania	Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika, Tyrkia
00 Hele landet	1 022 291	968 135	3 643	2 358	9 412	846	37 897
01 Østfold	52 278	49 944	200	75	573	26	1 460
02 Akershus	108 828	103 710	615	320	851	100	3 232
03 Oslo	94 920	73 091	727	463	1 789	138	18 712
04 Hedmark	39 155	37 988	98	40	348	15	666
05 Oppland	38 688	37 587	109	48	369	9	566
06 Buskerud	51 085	48 013	191	105	561	18	2 197
07 Vestfold	47 026	45 536	119	88	369	11	903
08 Telemark	36 388	35 012	105	55	385	7	824
09 Aust-Agder	24 506	23 784	65	39	277	8	333
10 Vest-Agder	38 618	36 736	104	45	502	10	1 221
11 Rogaland	96 599	92 255	363	602	700	343	2 336
12 Hordaland	105 465	102 254	237	141	657	59	2 117
14 Sogn og Fjordane	26 935	26 206	64	83	192	7	383
15 Møre og Romsdal	58 698	57 610	97	47	398	3	543
16 Sør-Trøndelag	60 161	58 133	132	84	484	47	1 281
17 Nord-Trøndelag	31 071	30 568	62	28	222	8	183
18 Nordland	57 273	56 371	123	29	377	7	366
19 Troms	36 153	35 400	145	54	207	27	320
20 Finnmark	18 444	17 937	87	12	151	3	254

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre. ² Eget, mors eller fars fødeland.
Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Tabell 1.9 omfatter kun førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn og andregenerasjonsinnvandrere (norskfødte med to utenlandsfødte foreldre).

Hvor kommer de fra?

Ved årsskiftet 1996/1997 hadde 970 000 barn minst én norskfødt forelder. Av de 54 200 barna i innvandrerbefolkningen hadde 70 prosent (selv eller via foreldrene) bakgrunn fra Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika og Tyrkia. Flyktningestrømmer og tidligere arbeidsmarkedsrelatert migrasjon er blant årsakene til en høy andel barn og unge med asiatisk bakgrunn, spesielt vietnamesisk og pakistansk bakgrunn. Ettersom pakistane-re og vietnamesere har vært i Norge relativt lenge og ofte har giftet seg med andre med samme bakgrunn, utgjør barna deres en stor andel av andregenerasjonsinnvandrene i den unge delen av innvandrerbefolkningen.

Uroen på Balkan spiller sannsynligvis en viktig rolle i forbindelse med at Øst-Europa er den nest vanligste regionsbakgrunnen (Norge ikke inkludert). 6 000 barn og unge hadde vest-europeisk bakgrunn, hvorav 60 prosent var fra de andre nordiske landene.

Oslo, Rogaland, Akershus og Hordaland hadde jevnt over de høyeste tallene for barn med utenlandsk bakgrunn. Oslo hadde flest innvandrerbarn (i antall) med bakgrunn fra Norden, Øst-Europa og Asia mfl. Rogaland skilte seg ut med et relativt høyt antall vest-europeere og nord-amerikanere, noe som langt på vei kan

forklares ut fra aktivitetene på den norske kontinental-sokkelen.

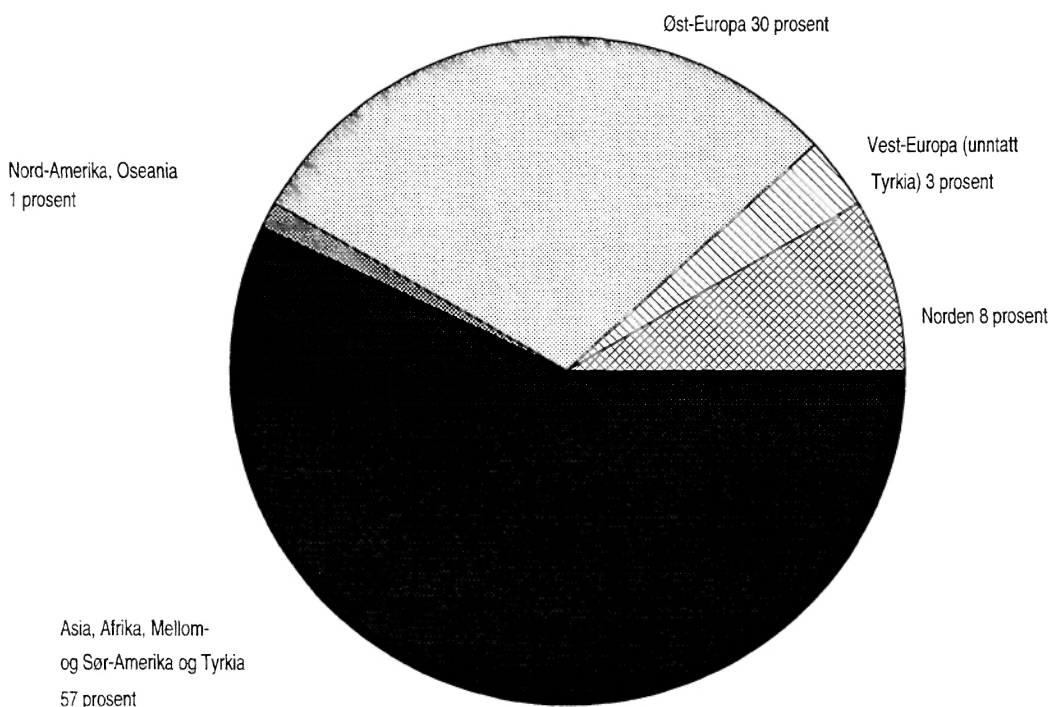
De fleste 0-17-åringene i innvandrerbefolkningen kom fra europeiske og asiatiske land. To nordiske land, Sverige og Danmark, var representert på listen over den hyppigst forekommende landbakgrunnen. Vietnam toppede listen over de 9 største innvandrergruppene.

1.10. Personer 0-17 år sortert etter de 10 hyppigst forekommende nasjonalitetsgruppene. Hedmark. 1. januar 1997

Barn i alt	39 155
Norge	37 988
Utlandet i alt ¹	1 167
Vietnam	295
Bosnia-Hercegovina	183
Iran	124
Jugoslavia	121
Somalia	82
Sverige	51
Chile	47
Danmark	28
Kina	22

¹ Omfatter førstegenerasjonsinnvandrere (født i utlandet, av to utenlandsfødte foreldre) og andregenerasjonsinnvandrere (født i Norge av to utenlandsfødte foreldre).
Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Figur 1.3. Innvandrerbarns landbakgrunn. Hedmark. 1. januar 1997

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

2. Barn og unges familier

Det var 2 052 000 familieenheter i Norge ved årsskiftet 1996/97. Noe over halvparten (1 047 200) av disse bestod av flere personer, og 570 500 av familiene inkluderte barn under 18 år. I alt 1 015 000 hjemmeboende barn 0-17 år fordelte seg på alle familieformene.

2.1. Familier, etter familietype og tallet på barn under 18 år¹. 1. januar 1997. Absolutte tall og prosent

Familier i alt	Ektepar ² uten/med barn							5 barn og over
	I alt	0 barn	1 barn	2 barn	3 barn	4 barn		
Absolutte tall								
Hele landet	2 052 354	842 306	476 747	128 988	154 903	66 092	12 469	3 107
04 Hedmark	87 784	37 209	23 611	4 866	6 077	2 233	354	68
0402 Kongsvinger	8 457	3 220	2 025	464	551	143	32	5
0403 Hamar	13 171	5 105	3 225	655	872	303	34	16
0412 Ringsaker	14 157	6 506	3 981	907	1 122	418	71	7
0415 Løten	3 206	1 431	882	195	228	99	19	8
0417 Stange	8 000	3 726	2 338	508	623	227	28	2
0418 Nord-Odal	2 423	1 078	718	141	167	47	5	-
0419 Sør-Odal	3 344	1 554	979	215	280	69	9	2
0420 Eidskog	3 073	1 304	842	177	220	54	9	2
0423 Grue	2 679	1 184	839	136	154	49	6	-
0425 Åsnes	3 944	1 664	1 149	203	216	79	15	2
0426 Våler	2 039	819	566	88	117	42	4	2
0427 Elverum	8 468	3 379	2 122	440	581	197	34	5
0428 Trysil	3 369	1 351	896	163	177	99	13	3
0429 Åmot	2 176	803	551	84	113	47	5	3
0430 Stor-Elvdal	1 537	604	391	70	99	35	7	2
0432 Rendalen	1 127	507	352	53	66	25	10	1
0434 Engerdal	710	306	207	31	41	23	4	-
0436 Tolga	799	369	210	36	58	55	8	2
0437 Tynset	2 362	1 039	592	134	197	97	18	1
0438 Alvdal	1 029	481	278	61	80	49	10	3
0439 Follidal	839	377	227	53	53	40	4	-
0441 Os	875	402	241	52	62	36	9	2
Prosent								
Hele landet	100,0	41,0	23,2	6,3	7,5	3,2	0,6	0,2
04 Hedmark	100,0	42,4	26,9	5,5	6,9	2,5	0,4	0,1
0402 Kongsvinger	100,0	38,1	23,9	5,5	6,5	1,7	0,4	0,1
0403 Hamar	100,0	38,8	24,5	5,0	6,6	2,3	0,3	0,1
0412 Ringsaker	100,0	46,0	28,1	6,4	7,9	3,0	0,5	0,0
0415 Løten	100,0	44,6	27,5	6,1	7,1	3,1	0,6	0,2
0417 Stange	100,0	46,6	29,2	6,4	7,8	2,8	0,4	0,0
0418 Nord-Odal	100,0	44,5	29,6	5,8	6,9	1,9	0,2	0,0
0419 Sør-Odal	100,0	46,5	29,3	6,4	8,4	2,1	0,3	0,1
0420 Eidskog	100,0	42,4	27,4	5,8	7,2	1,8	0,3	0,1
0423 Grue	100,0	44,2	31,3	5,1	5,7	1,8	0,2	0,0
0425 Åsnes	100,0	42,2	29,1	5,1	5,5	2,0	0,4	0,1
0426 Våler	100,0	40,2	27,8	4,3	5,7	2,1	0,2	0,1
0427 Elverum	100,0	39,9	25,1	5,2	6,9	2,3	0,4	0,1
0428 Trysil	100,0	40,1	26,6	4,8	5,3	2,9	0,4	0,1
0429 Åmot	100,0	36,9	25,3	3,9	5,2	2,2	0,2	0,1
0430 Stor-Elvdal	100,0	39,3	25,4	4,6	6,4	2,3	0,5	0,1
0432 Rendalen	100,0	45,0	31,2	4,7	5,9	2,2	0,9	0,1
0434 Engerdal	100,0	43,1	29,2	4,4	5,8	3,2	0,6	0,0
0436 Tolga	100,0	46,2	26,3	4,5	7,3	6,9	1,0	0,3
0437 Tynset	100,0	44,0	25,1	5,7	8,3	4,1	0,8	0,0
0438 Alvdal	100,0	46,7	27,0	5,9	7,8	4,8	1,0	0,3
0439 Follidal	100,0	44,9	27,1	6,3	6,3	4,8	0,5	0,0
0441 Os	100,0	45,9	27,5	5,9	7,1	4,1	1,0	0,2

2.1 . Familier, etter familietype og tallet på barn under 18 år¹. 1. januar 1997. Absolutte tall og prosent
(forts.)

	Samboerpar ³ med felles barn				Mor med barn				Far med barn				Enslige ⁴
	I alt	1 barn	2 barn	3 barn og over	I alt	1 barn	2 barn	3 barn og over	I alt	1 barn	2 barn	3 barn og over	
Absolutte tall													
Hele landet	80 699	40 028	31 745	8 926	110 179	71 030	30 971	8 178	14 022	10 612	2 817	593	1 005 148
04 Hedmark ...	3 869	1 859	1 602	408	4 142	2 579	1 238	325	615	465	131	19	41 949
0402 Kongsvinger	356	197	135	24	497	300	156	41	46	37	8	1	4 338
0403 Hamar	456	217	192	47	666	478	148	40	114	90	23	1	6 830
0412 Ringsaker ...	713	347	294	72	639	376	202	61	103	78	21	4	6 196
0415 Løten	170	67	77	26	136	75	52	9	18	11	5	2	1 451
0417 Stange	379	175	160	44	394	248	114	32	65	46	16	3	3 436
0418 Nord-Odal ..	93	50	37	6	92	56	25	11	10	9	-	1	1 150
0419 Sør-Odal	147	90	44	13	134	90	34	10	26	22	4	-	1 483
0420 Eidskog	138	76	46	16	135	86	37	12	16	12	4	-	1 480
0423 Grue	116	71	39	6	101	59	30	12	13	10	3	-	1 265
0425 Åsnes	175	83	73	19	146	80	57	9	24	19	5	-	1 935
0426 Våler	79	31	41	7	84	41	38	5	8	1	6	1	1 049
0427 Elverum	400	191	174	35	507	315	153	39	66	54	10	2	4 116
0428 Trysil	155	64	70	21	168	95	65	8	30	19	10	1	1 665
0429 Åmot	85	35	37	13	98	61	24	13	15	13	-	2	1 175
0430 Stor-Elvdal ..	57	29	22	6	59	40	16	3	13	12	1	-	804
0432 Rendalen	45	18	19	8	22	17	4	1	4	1	3	-	549
0434 Engerdal	41	12	19	10	22	14	8	-	6	5	1	-	335
0436 Tolga	30	11	11	8	28	18	6	4	5	4	1	-	367
0437 Tynset	113	52	52	9	106	66	32	8	16	9	6	1	1 088
0438 Alvdal	44	15	22	7	42	28	13	1	9	6	3	-	453
0439 Follidal	27	13	12	2	27	13	13	1	4	3	1	-	404
0441 Os	50	15	26	9	39	23	11	5	4	4	-	-	380
Prosent													
Hele landet	3,9	2,0	1,5	0,4	5,4	3,5	1,5	0,4	0,7	0,5	0,1	0,0	49,0
04 Hedmark ...	4,4	2,1	1,8	0,5	4,7	2,9	1,4	0,4	0,7	0,5	0,1	0,0	47,8
0402 Kongsvinger	4,2	2,3	1,6	0,3	5,9	3,5	1,8	0,5	0,5	0,4	0,1	0,0	51,3
0403 Hamar	3,5	1,6	1,5	0,4	5,1	3,6	1,1	0,3	0,9	0,7	0,2	0,0	51,9
0412 Ringsaker ...	5,0	2,5	2,1	0,5	4,5	2,7	1,4	0,4	0,7	0,6	0,1	0,0	43,8
0415 Løten	5,3	2,1	2,4	0,8	4,2	2,3	1,6	0,3	0,6	0,3	0,2	0,1	45,3
0417 Stange	4,7	2,2	2,0	0,6	4,9	3,1	1,4	0,4	0,8	0,6	0,2	0,0	43,0
0418 Nord-Odal ..	3,8	2,1	1,5	0,2	3,8	2,3	1,0	0,5	0,4	0,4	0,0	0,0	47,5
0419 Sør-Odal	4,4	2,7	1,3	0,4	4,0	2,7	1,0	0,3	0,8	0,7	0,1	0,0	44,3
0420 Eidskog	4,5	2,5	1,5	0,5	4,4	2,8	1,2	0,4	0,5	0,4	0,1	0,0	48,2
0423 Grue	4,3	2,7	1,5	0,2	3,8	2,2	1,1	0,4	0,5	0,4	0,1	0,0	47,2
0425 Åsnes	4,4	2,1	1,9	0,5	3,7	2,0	1,4	0,2	0,6	0,5	0,1	0,0	49,1
0426 Våler	3,9	1,5	2,0	0,3	4,1	2,0	1,9	0,2	0,4	0,0	0,3	0,0	51,4
0427 Elverum	4,7	2,3	2,1	0,4	6,0	3,7	1,8	0,5	0,8	0,6	0,1	0,0	48,6
0428 Trysil	4,6	1,9	2,1	0,6	5,0	2,8	1,9	0,2	0,9	0,6	0,3	0,0	49,4
0429 Åmot	3,9	1,6	1,7	0,6	4,5	2,8	1,1	0,6	0,7	0,6	0,0	0,1	54,0
0430 Stor-Elvdal ..	3,7	1,9	1,4	0,4	3,8	2,6	1,0	0,2	0,8	0,8	0,1	0,0	52,3
0432 Rendalen	4,0	1,6	1,7	0,7	2,0	1,5	0,4	0,1	0,4	0,1	0,3	0,0	48,7
0434 Engerdal	5,8	1,7	2,7	1,4	3,1	2,0	1,1	0,0	0,8	0,7	0,1	0,0	47,2
0436 Tolga	3,8	1,4	1,4	1,0	3,5	2,3	0,8	0,5	0,6	0,5	0,1	0,0	45,9
0437 Tynset	4,8	2,2	2,2	0,4	4,5	2,8	1,4	0,3	0,7	0,4	0,3	0,0	46,1
0438 Alvdal	4,3	1,5	2,1	0,7	4,1	2,7	1,3	0,1	0,9	0,6	0,3	0,0	44,0
0439 Follidal	3,2	1,5	1,4	0,2	3,2	1,5	1,5	0,1	0,5	0,4	0,1	0,0	48,2
0441 Os	5,7	1,7	3,0	1,0	4,5	2,6	1,3	0,6	0,5	0,5	0,0	0,0	43,4

¹ I denne tabellen er hjemmeboende barn på 18 år og over holdt utenfor ved grupperingen av familier etter antall barn. Ektepar som bare har barn i alderen 18 år og over, er derfor regnet som ektepar uten barn. Samboerpar med barn over 18 år er regnet som to enslige. Tilsvarende vil familietypen mor/far med barn, der alle barn er fylt 18 år havne i gruppen enslig. Tall for barn over 18 år som fortsatt bor hjemme hos mor og/eller far gis i tabell 2.2. ² I tallet på ektepar er ev. registrerte partnerskap inkludert. ³ Samboerpar med minst ett felles barn og felles adresse. ⁴ Personer som er registrert bosatt alene. Gruppen inneholder også personer som lever i samboerforhold uten barn. Likeledes vil den ene parten i samboerforhold med særkullsbarn havne i gruppen enslige, dvs. den av partene som ikke er biologisk forelder til barnet.
Kilde: Familiestatistikk, SSB.

**2.2. Enslige personer¹ og personer over 18 år som bor hjemme hos mor og/eller far, etter kjønn og alder.
1. januar 1997. Absolutte tall og prosent**

Fylke og alder	Enslige								Bor hos mor/far					
	I alt	Prosent	Menn	Prosent	Kvinner	Prosent	I alt	Prosent	Menn	Prosent	Kvinner	Prosent		
Hele landet	18-19 ...	7 834	100,0	2 955	37,7	4 879	62,3	96 343	100,0	51 177	53,1	45 166	46,9	
	20-24 ...	79 283	100,0	37 644	47,5	41 639	52,5	183 529	100,0	107 991	58,8	75 538	41,2	
04 Hedmark	18-19 ...	351	100,0	135	38,5	216	61,5	3 944	100,0	2 116	53,7	1 828	46,3	
	20-24 ...	2 639	100,0	1 242	47,1	1 397	52,9	8 226	100,0	4 794	58,3	3 432	41,7	
0402 Kongsvinger	18-19 ...	35	100,0	11	31,4	24	68,6	358	100,0	198	55,3	160	44,7	
	20-24 ...	296	100,0	145	49,0	151	51,0	811	100,0	465	57,3	346	42,7	
0403 Hamar	18-19 ...	70	100,0	28	40,0	42	60,0	522	100,0	289	55,4	233	44,6	
	20-24 ...	484	100,0	234	48,3	250	51,7	1 034	100,0	593	57,4	441	42,6	
0412 Ringsaker	18-19 ...	71	100,0	27	38,0	44	62,0	674	100,0	362	53,7	312	46,3	
	20-24 ...	464	100,0	218	47,0	246	53,0	1 352	100,0	798	59,0	554	41,0	
0415 Løten	18-19 ...	7	100,0	5	71,4	2	28,6	162	100,0	83	51,2	79	48,8	
	20-24 ...	93	100,0	45	48,4	48	51,6	311	100,0	197	63,3	114	36,7	
0417 Stange	18-19 ...	32	100,0	15	46,9	17	53,1	392	100,0	194	49,5	198	50,5	
	20-24 ...	227	100,0	115	50,7	112	49,3	760	100,0	431	56,7	329	43,3	
0418 Nord-Odal	18-19 ...	8	100,0	5	62,5	3	37,5	106	100,0	59	55,7	47	44,3	
	20-24 ...	57	100,0	20	35,1	37	64,9	247	100,0	159	64,4	88	35,6	
0419 Sør-Odal	18-19 ...	10	100,0	6	60,0	4	40,0	149	100,0	79	53,0	70	47,0	
	20-24 ...	77	100,0	41	53,2	36	46,8	356	100,0	213	59,8	143	40,2	
0420 Eidskog	18-19 ...	17	100,0	5	29,4	12	70,6	139	100,0	75	54,0	64	46,0	
	20-24 ...	73	100,0	30	41,1	43	58,9	246	100,0	151	61,4	95	38,6	
0423 Grue	18-19 ...	10	100,0	3	30,0	7	70,0	102	100,0	57	55,9	45	44,1	
	20-24 ...	43	100,0	18	41,9	25	58,1	248	100,0	146	58,9	102	41,1	
0425 Åsnes	18-19 ...	15	100,0	5	33,3	10	66,7	164	100,0	80	48,8	84	51,2	
	20-24 ...	99	100,0	37	37,4	62	62,6	396	100,0	229	57,8	167	42,2	
0426 Våler	18-19 ...	4	100,0	1	25,0	3	75,0	102	100,0	48	47,1	54	52,9	
	20-24 ...	66	100,0	37	56,1	29	43,9	175	100,0	91	52,0	84	48,0	
0427 Elverum	18-19 ...	28	100,0	8	28,6	20	71,4	380	100,0	199	52,4	181	47,6	
	20-24 ...	284	100,0	126	44,4	158	55,6	824	100,0	475	57,6	349	42,4	
0428 Trysil	18-19 ...	9	100,0	5	55,6	4	44,4	149	100,0	95	63,8	54	36,2	
	20-24 ...	64	100,0	27	42,2	37	57,8	327	100,0	193	59,0	134	41,0	
0429 Åmot	18-19 ...	4	100,0	1	25,0	3	75,0	81	100,0	44	54,3	37	45,7	
	20-24 ...	85	100,0	38	44,7	47	55,3	180	100,0	100	55,6	80	44,4	
0430 Stor-Elvdal	18-19 ...	8	100,0	1	12,5	7	87,5	61	100,0	33	54,1	28	45,9	
	20-24 ...	42	100,0	21	50,0	21	50,0	129	100,0	80	62,0	49	38,0	
0432 Rendalen	18-19 ...	2	100,0	1	50,0	1	50,0	40	100,0	26	65,0	14	35,0	
	20-24 ...	13	100,0	6	46,2	7	53,8	86	100,0	52	60,5	34	39,5	
0434 Engerdal	18-19 ...	3	100,0	1	33,3	2	66,7	27	100,0	15	55,6	12	44,4	
	20-24 ...	18	100,0	12	66,7	6	33,3	78	100,0	50	64,1	28	35,9	
0436 Tolga	18-19 ...	3	100,0	2	66,7	1	33,3	40	100,0	24	60,0	16	40,0	
	20-24 ...	21	100,0	8	38,1	13	61,9	80	100,0	38	47,5	42	52,5	
0437 Tynset	18-19 ...	5	100,0	1	20,0	4	80,0	132	100,0	78	59,1	54	40,9	
	20-24 ...	65	100,0	29	44,6	36	55,4	267	100,0	143	53,6	124	46,4	
0438 Alvdal	18-19 ...	4	100,0	1	25,0	3	75,0	59	100,0	28	47,5	31	52,5	
	20-24 ...	24	100,0	11	45,8	13	54,2	114	100,0	69	60,5	45	39,5	
0439 Folldal	18-19 ...	2	100,0	1	50,0	1	50,0	51	100,0	24	47,1	27	52,9	
	20-24 ...	21	100,0	12	57,1	9	42,9	105	100,0	68	64,8	37	35,2	
0441 Os	18-19 ...	4	100,0	2	50,0	2	50,0	54	100,0	26	48,1	28	51,9	
	20-24 ...	23	100,0	12	52,2	11	47,8	100	100,0	53	53,0	47	47,0	

¹ Personer som er registrert bosatt alene. Gruppen inneholder også personer som lever i samboerforhold uten barn, da disse ikke fanges opp av statistikken. Likeledes vil den ene parten i et samboerforhold med særkullsbarn havne i gruppen enslig, dvs. den av partene som ikke er biologisk forelder til barnet, gitt at bare den ene parten har barn fra før.

Kilde: Familiestatistikk, SSB.

2.3. Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Kommune og barns alder	I alt		Gifte foreldre		Samboende foreldre		Mor	
	Uten søsken ¹	Med søsken ²	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken
Hele landet	181 993	832 946	69 382	609 765	38 098	79 646	61 811	97 305
0- 5 år	97 851	266 206	37 106	186 881	32 829	51 864	26 319	23 776
6-12 år	44 117	347 736	13 426	256 244	4 106	23 757	21 899	45 081
13-17 år	40 025	219 004	18 850	166 640	1 163	4 025	13 593	28 448
04 Hedmark	6 901	31 925	2 435	22 305	1 775	3 988	2 194	3 902
0- 5 år	3 419	9 714	1 042	6 136	1 442	2 527	880	920
6-12 år	1 795	13 414	565	9 576	273	1 233	787	1 785
13-17 år	1 687	8 797	828	6 593	60	228	527	1 197
0402 Kongsvinger.	709	2 785	228	1 860	192	297	250	496
0- 5 år	353	833	96	500	155	206	98	119
6-12 år	195	1 162	58	791	35	77	91	226
13-17 år	161	790	74	569	2	14	61	151
0403 Hamar	1 079	4 268	362	3 064	207	452	407	494
0- 5 år	497	1 296	162	901	173	287	151	93
6-12 år	295	1 825	75	1 328	29	143	149	235
13-17 år	287	1 147	125	835	5	22	107	166
0412 Ringsaker	1 220	5 777	459	4 097	335	713	335	636
0- 5 år	623	1 805	189	1 159	287	459	137	155
6-12 år	298	2 438	113	1 773	39	214	111	285
13-17 år	299	1 534	157	1 165	9	40	87	196
0415 Løten	242	1 379	97	943	66	215	64	143
0- 5 år	115	416	41	254	52	130	20	30
6-12 år	68	630	25	442	12	73	29	71
13-17 år	59	333	31	247	2	12	15	42
0417 Stange	683	3 177	258	2 239	168	403	210	369
0- 5 år	331	931	105	570	139	266	82	80
6-12 år	176	1 360	61	995	23	117	77	172
13-17 år	176	886	92	674	6	20	51	117
0418 Nord-Odal	177	752	76	549	45	89	48	91
0- 5 år	84	213	32	136	35	53	17	23
6-12 år	47	321	20	230	9	30	15	50
13-17 år	46	218	24	183	1	6	16	18
0419 Sør-Odal	307	1 164	119	879	88	111	74	115
0- 5 år	157	345	60	240	70	75	24	28
6-12 år	86	494	32	383	11	31	34	52
13-17 år	64	325	27	256	7	5	16	35
0420 Eidskog	257	1 012	100	697	73	131	72	126
0- 5 år	136	331	48	204	56	85	31	39
6-12 år	68	399	23	288	14	40	27	45
13-17 år	53	282	29	205	3	6	14	42
0423 Grue	209	747	79	517	68	89	50	105
0- 5 år	113	222	28	138	57	58	26	23
6-12 år	41	306	23	214	7	25	9	50
13-17 år	55	219	28	165	4	6	15	32
0425 Åsnes	251	1 236	91	823	81	183	65	156
0- 5 år	137	371	41	218	63	101	28	49
6-12 år	68	507	25	344	16	71	22	64
13-17 år	46	358	25	261	2	11	15	43

Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Far		Mor/stefar ³		Far/stemor ³		Andre ⁴		Kommune og barns alder
Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	
8 434	9 226	3 254	31 588	415	3 726	599	1 690	Hele landet
993	789	405	2 393	62	153	137	350	0- 5 år
2 961	3 824	1 371	16 589	111	1 370	243	871	6-12 år
4 480	4 613	1 478	12 606	242	2 203	219	469	13-17 år
363	414	98	1 108	17	153	19	55	04 Hedmark
37	30	8	84	3	4	7	13	0- 5 år
118	160	42	575	4	60	6	25	6-12 år
208	224	48	449	10	89	6	17	13-17 år
30	24	8	97	1	4	-	7	0402 Kongsvinger
2	1	2	7	-	-	-	-	0- 5 år
6	12	4	50	1	2	-	4	6-12 år
22	11	2	40	-	2	-	3	13-17 år
75	62	20	161	2	28	6	7	0403 Hamar
8	2	2	11	1	1	-	1	0- 5 år
27	24	10	81	1	10	4	4	6-12 år
40	36	8	69	-	17	2	2	13-17 år
60	70	26	219	2	32	3	10	0412 Ringsaker
5	4	3	22	-	2	2	4	0- 5 år
23	30	12	121	-	11	-	4	6-12 år
32	36	11	76	2	19	1	2	13-17 år
9	18	3	50	2	8	1	2	0415 Løten
2	-	-	2	-	-	-	-	0- 5 år
-	6	1	30	-	6	1	2	6-12 år
7	12	2	18	2	2	-	-	13-17 år
36	50	9	90	1	21	1	5	0417 Stange
5	4	-	10	-	-	-	1	0- 5 år
13	23	2	43	-	9	-	1	6-12 år
18	23	7	37	1	12	1	3	13-17 år
6	5	1	18	-	-	1	-	0418 Nord-Odal
-	-	-	1	-	-	-	-	0- 5 år
3	2	-	9	-	-	-	-	6-12 år
3	3	1	8	-	-	1	-	13-17 år
18	12	7	39	-	8	1	-	0419 Sør-Odal
2	1	-	1	-	-	1	-	0- 5 år
5	2	4	22	-	4	-	-	6-12 år
11	9	3	16	-	4	-	-	13-17 år
9	11	2	42	1	1	-	4	0420 Eidskog
1	-	-	2	-	-	-	1	0- 5 år
3	3	1	20	-	1	-	2	6-12 år
5	8	1	20	1	-	-	1	13-17 år
7	9	3	21	1	4	1	2	0423 Grue
1	-	-	3	-	-	1	-	0- 5 år
1	4	1	11	-	1	-	1	6-12 år
5	5	2	7	1	3	-	1	13-17 år
12	17	1	50	-	5	1	2	0425 Åsnes
4	-	-	1	-	-	1	2	0- 5 år
4	4	1	22	-	2	-	-	6-12 år
4	13	-	27	-	3	-	-	13-17 år

2.3. Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997
(forts.)

Kommune og barns alder	I alt		Gifte foreldre		Samboende foreldre		Mor	
	Uten søsken ¹	Med søsken ²	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken
0426 Våler	102	661	35	430	27	99	38	97
0- 5 år	45	196	13	108	21	60	11	27
6-12 år	33	273	11	184	4	28	17	43
13-17 år	24	192	11	138	2	11	10	27
0427 Elverum	718	3 136	207	2 070	185	398	269	489
0- 5 år	358	979	83	594	151	264	117	104
6-12 år	191	1 286	46	850	27	118	101	232
13-17 år	169	871	78	626	7	16	51	153
0428 Trysil	224	1 228	70	788	58	192	79	171
0- 5 år	116	364	29	212	47	105	40	38
6-12 år	54	493	12	316	8	67	28	76
13-17 år	54	371	29	260	3	20	11	57
0429 Åmot	139	668	42	423	33	87	50	100
0- 5 år	57	199	15	109	24	63	18	23
6-12 år	38	281	12	182	9	21	14	47
13-17 år	44	188	15	132	-	3	18	30
0430 Stor-Elvdal	98	505	28	371	27	57	29	52
0- 5 år	41	137	9	91	21	32	9	12
6-12 år	31	213	4	163	4	22	17	19
13-17 år	26	155	15	117	2	3	3	21
0432 Rendalen	57	366	24	275	15	60	16	12
0- 5 år	24	115	7	67	10	38	7	6
6-12 år	12	154	2	123	4	20	6	4
13-17 år	21	97	15	85	1	2	3	2
0434 Engerdal	35	281	11	182	11	66	11	19
0- 5 år	21	87	8	50	8	34	5	3
6-12 år	9	112	1	69	2	30	5	8
13-17 år	5	82	2	63	1	2	1	8
0436 Tolga	51	415	22	329	9	48	16	26
0- 5 år	23	145	12	104	6	30	5	11
6-12 år	13	178	2	146	3	15	6	10
13-17 år	15	92	8	79	-	3	5	5
0437 Tynset	174	1 087	63	812	48	128	58	97
0- 5 år	91	320	32	220	37	73	22	19
6-12 år	41	445	13	337	8	41	18	51
13-17 år	42	322	18	255	3	14	18	27
0438 Alvdal	67	507	25	384	13	66	25	32
0- 5 år	36	158	10	108	8	38	18	12
6-12 år	18	225	5	171	5	24	5	16
13-17 år	13	124	10	105	-	4	2	4
0439 Folldal	49	336	22	264	12	29	10	32
0- 5 år	29	99	13	70	10	19	4	10
6-12 år	8	148	1	118	2	10	4	15
13-17 år	12	89	8	76	-	-	2	7
0441 Os	53	438	17	309	14	75	18	44
0- 5 år	32	152	9	83	12	51	10	16
6-12 år	5	164	1	129	2	16	2	14
13-17 år	16	122	7	97	-	8	6	14

¹ Barn uten søsken betyr «eneste hjemmeboende barn i familien». Barnet kan være enebarn, eller det kan ha søsken som har flyttet ut av familien. ² Hjemmeboende søsken, dvs. søsken som er registrert på samme adresse som barnet selv. Det skilles ikke mellom hel-, halv- og stesøsken. ³ Kan være både gifte foreldre og samboende foreldre (med minst ett felles barn). ⁴ Barn som bor alene sammen med søsken eller sammen med bare stemor/stefar. Det kan også være barnehjemsbarn eller adoptivbarn hvor adopsjonen ennå ikke er formelt i orden.

Kilde: Barnstatistikk, SSB.

Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Far		Mor/stefar ³		Far/stemor ³		Andre ⁴		Kommune og barns alder
Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	
-	16	2	15	-	2	-	2	0426 Våler
-	1	-	-	-	-	-	-	0- 5 år
-	9	1	7	-	1	-	1	6-12 år
-	6	1	8	-	1	-	1	13-17 år
44	35	9	127	2	15	2	2	0427 Elverum
6	5	-	12	-	-	1	-	0- 5 år
13	10	2	70	1	4	1	2	6-12 år
25	20	7	45	1	11	-	-	13-17 år
15	28	1	37	-	7	1	5	0428 Trysil
-	6	-	2	-	-	-	1	0- 5 år
5	8	1	18	-	6	-	2	6-12 år
10	14	-	17	-	1	1	2	13-17 år
12	8	1	43	1	7	-	-	0429 Åmot
-	1	-	2	-	1	-	-	0- 5 år
3	4	-	26	-	1	-	-	6-12 år
9	3	1	15	1	5	-	-	13-17 år
12	2	1	19	-	1	1	3	0430 Stor-Elvdal
1	-	-	2	-	-	1	-	0- 5 år
6	-	-	8	-	-	-	1	6-12 år
5	2	1	9	-	1	-	2	13-17 år
1	6	-	11	1	-	-	2	0432 Rendalen
-	1	-	1	-	-	-	2	0- 5 år
-	3	-	4	-	-	-	-	6-12 år
1	2	-	6	1	-	-	-	13-17 år
2	5	-	8	-	1	-	-	0434 Engerdal
-	-	-	-	-	-	-	-	0- 5 år
1	-	-	5	-	-	-	-	6-12 år
1	5	-	3	-	1	-	-	13-17 år
4	2	-	10	-	-	-	-	0436 Tolga
-	-	-	-	-	-	-	-	0- 5 år
2	1	-	6	-	-	-	-	6-12 år
2	1	-	4	-	-	-	-	13-17 år
4	20	-	24	1	4	-	2	0437 Tynset
-	4	-	3	-	-	-	1	0- 5 år
1	6	-	8	1	1	-	1	6-12 år
3	10	-	13	-	3	-	-	13-17 år
1	11	3	13	-	1	-	-	0438 Alvdal
-	-	-	-	-	-	-	-	0- 5 år
1	7	2	7	-	-	-	-	6-12 år
-	4	1	6	-	1	-	-	13-17 år
3	2	-	7	2	2	-	-	0439 Follidal
-	-	-	-	2	-	-	-	0- 5 år
1	2	-	2	-	1	-	-	6-12 år
2	-	-	5	-	1	-	-	13-17 år
3	1	1	7	-	2	-	-	0441 Os
-	-	1	2	-	-	-	-	0- 5 år
-	-	-	5	-	-	-	-	6-12 år
3	1	-	-	-	2	-	-	13-17 år

Grunnlaget for familiestatistikken er Det sentrale folkeregister. Gruppering av personer til familier er foretatt ved hjelp av et familienummer som er knyttet til hver enkelt person. Familienumrene blir holdt løpende å jour ved meldinger om vigslar, skilsmisser, dødsfall, flyttinger mv. Det er en forutsetning at alle i en familie er registrert bosatt på samme adresse. Samboerpar med særkullsbarn (ingen felles barn) blir regnet som to familier (aleneforelder og enslig), og samboerpar uten barn blir regnet som to enslige. Statistikkens tall for enslige og for enslige mødre (og til dels fedre) blir derfor høyere enn i virkeligheten.

For alle familietyper i familiestatistikken regnes ugifte, hjemmeboende barn som barn. Det opereres her med en aldersgrense for barn på 18 år, noe som gir premisser for tallene for de ulike familietyper. Se også note 1, tabell 2.1.

Barnestatistikken omfatter hjemmeboende barn i alderen 0-17 år. Barn 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, har giftet seg eller fått egne barn, er utelatt.

Statistikken over familier kan snus til å vinkles fra barnas ståsted. Barn, ikke familier, telles. En slik vinkling viser hvem barn bor sammen med (foreldre og søsken).

Ektepar har oftest to barn

Av de 88 000 familiene som fantes i Hedmark ved inngangen til 1997, var vel 42 prosent ektepar med eller uten barn. Det var flere ektepar uten barn under 18 år enn det var ektepar med barn i denne aldersgruppen. For de ekteparene som hadde barn, var to det vanligste antallet.

Mor med barn var en langt mindre vanlig familietype, med nær 5 prosent. Alenemødrene hadde som oftest ett barn.

Samboerpar med felles barn utgjorde drøyt 4 prosent av familiene, og også her var ett barn det vanligste.

Far med barn var ingen stor gruppe; under 1 prosent av familiene falt i denne kategorien. Far hadde sjelden mer enn ett barn boende hos seg.

Med nær 48 prosent utgjorde de enslige, eller enpersonfamiliene, bortimot halvparten av alle familiene i Hedmark.

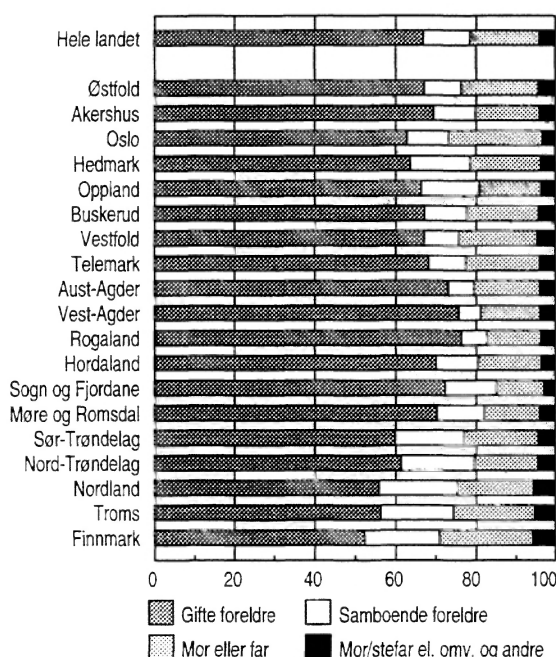
Jentene flytter ut

Tabell 2.2 gir noen ekstraopplysninger om familiesituasjonen for enslige i aldersgruppen 18-24 år. Det skilles mellom personer som bor alene og personer som bor sammen med en eller to av foreldrene.

Generelt sett var det få 18-24-åringere som bodde alene ved inngangen til 1997. Spesielt var tallene for 18-19-åringene lave. Dette er i og for seg ingen overraskelse, ettersom mange 18-19-åringere ikke har avsluttet videregående skole ennå og derfor bor hjemme, og fordi det er uvanlig at 18-19-åringere har skaffet seg egen bolig.

Å bo sammen med mor og/eller far var altså vanligst for begge aldersgruppene. Omtrent like mange 18-19-åringere gutter som jenter bodde hos foreldrene. Jentene flytter ut først. I alderen 20-24 år var det færre jenter enn gutter som bodde hjemme.

Figur 2.1. Barn 0-17 år, etter hvem de bor sammen med. Fylke, 1. januar 1997. Prosent

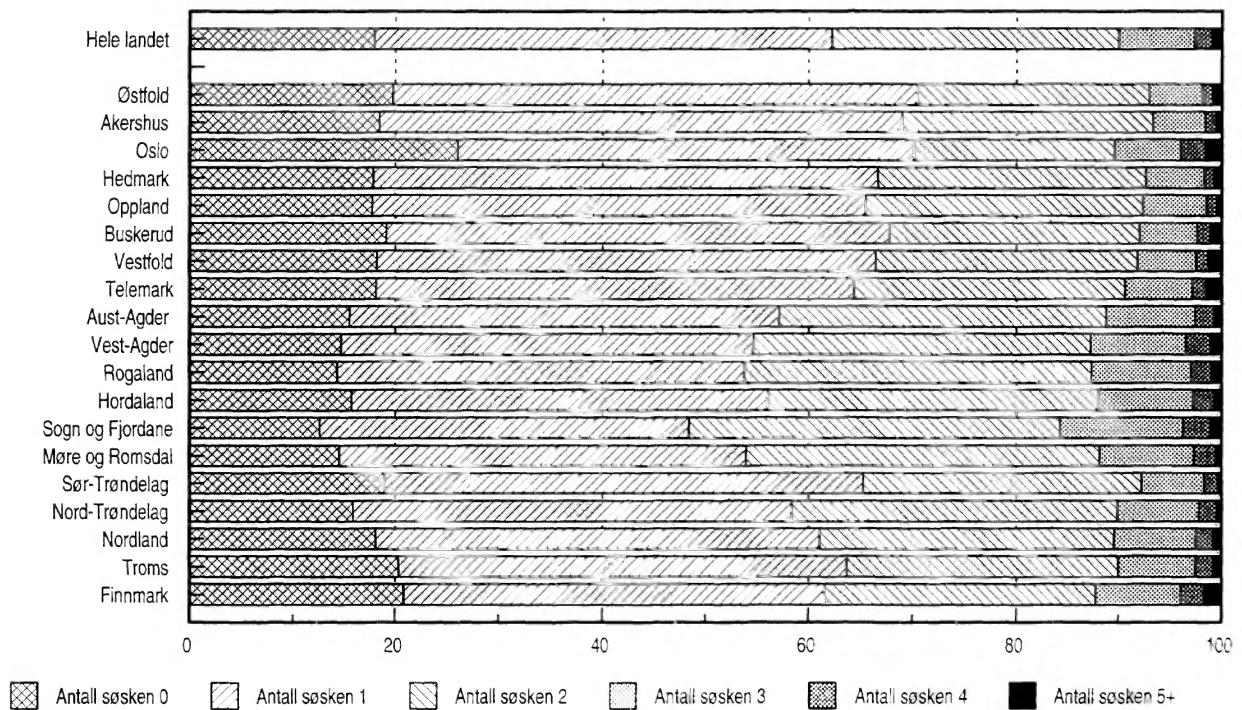
Kilde: Barnestatistikk, SSB.

Samboere er en underregistrert gruppe. Barnestatistikken, som er basert på data fra Det sentrale folkeregister, fanger kun opp samboerpar som har minst ett barn felles og som er registrert bosatt på samme adresse. En del av de enslige mødrene og fedrene vil i virkeligheten bo sammen med andre enn barnets andre biologiske forelder, slik at tallet på barn som bor sammen med én voksen, vil være noe for høyt i statistikken.

6 av 10 har giftede foreldre

Barn kan fordeles etter familietype, dvs. etter hvem de bor sammen med. Enkelte familietyper er klart vanligere enn andre, men det skjer endringer i fordelingen avhengig av hvor gamle barna er.

Figur 2.2. Barn 0-17 år, etter tallet på hjemmeboende søsken uansett alder. Fyike. 1. januar 1997. Prosent

Kilde: Barnestatistikk, SSB.

Mer enn seks av ti barn hadde foreldre som var gift med hverandre ved årsskiftet 1996/97. Det nest vanligste for barn var å bo sammen med mor; omtrent 16 prosent av barn i Hedmark var registrert bosatt hos moren. 15 prosent av barna hadde samboende (men ikke gifte) foreldre.

For småbarn i alderen 0-5 år var det mer vanlig å bo med samboende foreldre enn hos mor. Jo eldre barna var, jo vanligere ble det å bo sammen med en enslig forelder (oftest mor) eller én biologisk forelder og en steforelder (oftest mor/stefar). Samboende foreldre blir mindre vanlig jo eldre barna er.

Ett søsken vanligst

Pr. 1. januar 1997 var det 38 826 hjemmeboende barn i Hedmark. 6 901 av disse hadde ikke søsken; dette tilsvarer nær 18 prosent. De fleste barna hadde ett søsken (omtrent 49 prosent), men det var også vanligere å ha to søsken (26 prosent) enn å ikke ha noen. Tre søsken eller flere var til sammen mindre vanlig enn å ikke ha hjemmeboende søsken.

88 prosent bor med helsøsken

Barn kan ha ulike slektskapsforhold til andre barn de bor sammen med. Foruten helsøsken kan barna ha halvsøsken og stesøsken, og i en familie kan det finnes kombinasjoner av disse søskenforholdene. Tabell 2.5 viser hvor mange barn som har søsken de bor sammen med og fordeler disse søsknene i de to kategoriene helsøsken og andre søskenforhold.

Omtrent 82 prosent av alle barn i alderen 0-17 år hadde søsken ved inngangen til 1997.

Når det tas hensyn til størrelsen på aldersgruppene, var det flest 6-12-åringene som hadde søsken. Noe av forklaringen på at såpass mange barn i denne aldersgruppen har søsken i forhold til i de to andre aldersgruppene, er at i aldersgruppen 0-5 år er det forholdsvis mange førstefødte som foreløpig er enebarn, og i aldersgruppen 13-17 år er det også barn med eldre søsken som har flyttet hjemmefra.

Vel 88 prosent av barn med søsken i Hedmark bodde sammen med bare helsøsken. For alle tre aldersgrupper var helsøsken den hyppigst forekommende søskentyppen.

Barna i de tre aldersgruppene er fra 0 til og med 17 år gamle. Søskenene deres kan i denne tabellen være i en hvilken som helst alder. Den eneste begrensningen for å bli regnet med som et søsken, er at personen er enslig og bor på samme adresse som barnet det gis informasjon om. Søsken som har flyttet hjemmefra for å studere og som ikke har meldt flytting, vil være registrert på samme adresse som barnet og dermed telle med som hjemmeboende søsken.

2.4. Barn 0-17 år, etter tallet på hjemmeboende søsken¹ uansett alder. 1. januar 1997

Kommune og barnets alder	Antall søsken						
	I alt ²	0	1	2	3	4	5-
Hele landet	1 014 939	181 993	450 047	282 187	74 393	16 994	9 325
0- 5 år	364 057	97 851	161 109	78 749	19 554	4 448	2 346
6-12 år	391 853	44 117	174 170	128 285	33 647	7 486	4 148
13-17 år	259 029	40 025	114 768	75 153	21 192	5 060	2 831
04 Hedmark	38 826	6 901	18 935	10 101	2 228	403	258
0- 5 år	13 133	3 419	6 172	2 761	592	119	70
6-12 år	15 209	1 795	7 479	4 630	1 020	179	106
13-17 år	10 484	1 687	5 284	2 710	616	105	82
0402 Kongsvinger	3 494	709	1 834	731	168	43	9
0- 5 år	1 186	353	577	190	44	18	4
6-12 år	1 357	195	719	347	77	17	2
13-17 år	951	161	538	194	47	8	3
0403 Hamar	5 347	1 079	2 574	1 344	228	61	61
0- 5 år	1 793	497	849	354	54	19	20
6-12 år	2 120	295	1 036	630	104	27	28
13-17 år	1 434	287	689	360	70	15	13
0412 Ringsaker	6 997	1 220	3 427	1 857	431	53	9
0- 5 år	2 428	623	1 134	547	103	20	1
6-12 år	2 736	298	1 363	845	205	22	3
13-17 år	1 833	299	930	465	123	11	5
0415 Løten	1 621	242	774	428	114	18	45
0- 5 år	531	115	243	112	41	3	17
6-12 år	698	68	326	218	52	12	22
13-17 år	392	59	205	98	21	3	6
0417 Stange	3 860	683	1 901	1 053	176	31	16
0- 5 år	1 262	331	596	283	40	7	5
6-12 år	1 536	176	771	487	84	13	5
13-17 år	1 062	176	534	283	52	11	6
0418 Nord-Odal	929	177	481	239	32	-	-
0- 5 år	297	84	134	71	8	-	-
6-12 år	368	47	205	103	13	-	-
13-17 år	264	46	142	65	11	-	-
0419 Sør-Odal	1 471	307	769	300	83	-	12
0- 5 år	502	157	252	71	19	-	3
6-12 år	580	86	312	136	40	-	6
13-17 år	389	64	205	93	24	-	3
0420 Eidskog	1 269	257	654	281	55	13	9
0- 5 år	467	136	237	70	17	4	3
6-12 år	467	68	234	130	26	5	4
13-17 år	335	53	183	81	12	4	2
0423 Grue	956	209	482	222	38	2	3
0- 5 år	335	113	163	52	7	-	-
6-12 år	347	41	183	105	16	1	1
13-17 år	274	55	136	65	15	1	2
0425 Åsnes	1 487	251	753	371	89	12	11
0- 5 år	508	137	239	96	27	4	5
6-12 år	575	68	304	159	35	7	2
13-17 år	404	46	210	116	27	1	4
0426 Våler	763	102	430	184	31	10	6
0- 5 år	241	45	140	44	6	5	1
6-12 år	306	33	162	91	14	3	3
13-17 år	216	24	128	49	11	2	2

2.4. Barn 0-17 år, etter tallet på hjemmeboende søsken¹ uansett alder. 1. januar 1997
 (forts.)

Kommune og barnets alder	Antall søsken						
	I alt ²	0	1	2	3	4	5-
0427 Elverum	3 854	718	1 928	896	215	51	46
0- 5 år	1 337	358	636	258	63	15	7
6-12 år	1 477	191	757	393	93	25	18
13-17 år	1 040	169	535	245	59	11	21
0428 Trysil	1 452	224	656	441	105	15	11
0- 5 år	480	116	209	117	35	2	1
6-12 år	547	54	247	193	41	7	5
13-17 år	425	54	200	131	29	6	5
0429 Åmot	807	139	360	226	63	14	5
0- 5 år	256	57	115	63	16	3	2
6-12 år	319	38	142	98	33	7	1
13-17 år	232	44	103	65	14	4	2
0430 Stor-Elvdal	603	98	290	158	37	13	7
0- 5 år	178	41	78	48	9	2	-
6-12 år	244	31	111	68	24	7	3
13-17 år	181	26	101	42	4	4	4
0432 Rendalen	423	57	199	112	46	9	-
0- 5 år	139	24	63	34	15	3	-
6-12 år	166	12	86	48	17	3	-
13-17 år	118	21	50	30	14	3	-
0434 Engerdal	316	35	151	109	21	-	-
0- 5 år	108	21	46	34	7	-	-
6-12 år	121	9	52	53	7	-	-
13-17 år	87	5	53	22	7	-	-
0436 Tolga	466	51	141	207	53	14	-
0- 5 år	168	23	60	70	9	6	-
6-12 år	191	13	51	91	31	5	-
13-17 år	107	15	30	46	13	3	-
0437 Tynset	1 261	174	545	423	112	7	-
0- 5 år	411	91	188	103	29	-	-
6-12 år	486	41	200	196	46	3	-
13-17 år	364	42	157	124	37	4	-
0438 Alvdal	574	67	231	202	59	15	-
0- 5 år	194	36	81	53	18	6	-
6-12 år	243	18	96	94	29	6	-
13-17 år	137	13	54	55	12	3	-
0439 Folldal	385	49	156	150	25	5	-
0- 5 år	128	29	51	40	8	-	-
6-12 år	156	8	67	70	9	2	-
13-17 år	101	12	38	40	8	3	-
0441 Os	491	53	199	167	47	17	8
0- 5 år	184	32	81	51	17	2	1
6-12 år	169	5	55	75	24	7	3
13-17 år	138	16	63	41	6	8	4

¹ Hjemmeboende søsken, dvs søsken som er registrert på samme adresse som barnet selv. Det skilles ikke mellom hel-, halv- og stesøsken. ² Barn i alt omfatter kun hjemmeboende barn 0-17 år. Barn 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, har giftet seg eller fått egne barn, er utelatt.

Kilde: Barnestatistikk, SSB.

Med «barn uten søsken» menes barn (under 18 år) som er registrert bosatt alene sammen med sine foreldre. Det kan være enebarn i vanlig forstand eller barnet kan ha søsken som har flyttet ut av familien. «Søsken» bor på samme adresse og i samme familie som barnet selv. Begrepet kan omfatte både hel-, halv- og stesøsken, uansett alder.

Helsøsken er definert som barn med samme far og samme mor, halvsøsken som barn med samme mor, men ikke samme far - eller omvendt, mens stesøsken er barn med verken samme mor eller far.

2.5. Barn 0-17 år, etter søskenforhold og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Kommune og barns alder	Barn i alt ¹	Uten søsken i alt ²	Med søsken i alt ³	Søskenforhold	
				Helsøsken	Andre søsken ⁴
Hele landet	1 014 939	181 993	832 946	730 032	102 914
0- 5 år	364 057	97 851	266 206	228 505	37 701
6-12 år	391 853	44 117	347 736	305 476	42 260
13-17 år	259 029	40 025	219 004	196 051	22 953
04 Hedmark	38 826	6 901	31 925	28 203	3 722
0- 5 år	13 133	3 419	9 714	8 344	1 370
6-12 år	15 209	1 795	13 414	11 925	1 489
13-17 år	10 484	1 687	8 797	7 934	863
0402 Kongsvinger	3 494	709	2 785	2 403	382
0- 5 år	1 186	353	833	701	132
6-12 år	1 357	195	1 162	997	165
13-17 år	951	161	790	705	85
0403 Hamar	5 347	1 079	4 268	3 787	481
0- 5 år	1 793	497	1 296	1 108	188
6-12 år	2 120	295	1 825	1 642	183
13-17 år	1 434	287	1 147	1 037	110
0412 Ringsaker	6 997	1 220	5 777	5 093	684
0- 5 år	2 428	623	1 805	1 538	267
6-12 år	2 736	298	2 438	2 174	264
13-17 år	1 833	299	1 534	1 381	153
0415 Løten	1 621	242	1 379	1 238	141
0- 5 år	531	115	416	361	55
6-12 år	698	68	630	565	65
13-17 år	392	59	333	312	21
0417 Stange	3 860	683	3 177	2 858	319
0- 5 år	1 262	331	931	816	115
6-12 år	1 536	176	1 360	1 233	127
13-17 år	1 062	176	886	809	77
0418 Nord-Odal	929	177	752	684	68
0- 5 år	297	84	213	190	23
6-12 år	368	47	321	290	31
13-17 år	264	46	218	204	14
0419 Sør-Odal	1 471	307	1 164	1 034	130
0- 5 år	502	157	345	299	46
6-12 år	580	86	494	441	53
13-17 år	389	64	325	294	31
0420 Eidskog	1 269	257	1 012	870	142
0- 5 år	467	136	331	282	49
6-12 år	467	68	399	343	56
13-17 år	335	53	282	245	37
0423 Grue	956	209	747	666	81
0- 5 år	335	113	222	192	30
6-12 år	347	41	306	277	29
13-17 år	274	55	219	197	22

2.5. Barn 0-17 år, etter søskenforhold og hjemmeboende søsken uansett alder, 1. januar 1997
 (forts.)

Kommune og barns alder	Barn i alt ¹	Uten søsken i alt ²	Med søsken i alt ³	Søskenforhold	
				Helsøsken	Andre søsken ⁴
0425 Åsnes	1 487	251	1 236	1 085	151
0- 5 år	508	137	371	320	51
6-12 år	575	68	507	448	59
13-17 år	404	46	358	317	41
0426 Våler	763	102	661	602	59
0- 5 år	241	45	196	177	19
6-12 år	306	33	273	251	22
13-17 år	216	24	192	174	18
0427 Elverum	3 854	718	3 136	2 697	439
0- 5 år	1 337	358	979	828	151
6-12 år	1 477	191	1 286	1 098	188
13-17 år	1 040	169	871	771	100
0428 Trysil	1 452	224	1 228	1 060	168
0- 5 år	480	116	364	296	68
6-12 år	547	54	493	430	63
13-17 år	425	54	371	334	37
0429 Åmot	807	139	668	528	140
0- 5 år	256	57	199	144	55
6-12 år	319	38	281	224	57
13-17 år	232	44	188	160	28
0430 Stor-Elvdal	603	98	505	445	60
0- 5 år	178	41	137	111	26
6-12 år	244	31	213	197	16
13-17 år	181	26	155	137	18
0432 Rendalen	423	57	366	328	38
0- 5 år	139	24	115	96	19
6-12 år	166	12	154	144	10
13-17 år	118	21	97	88	9
0434 Engerdal	316	35	281	264	17
0- 5 år	108	21	87	82	5
6-12 år	121	9	112	105	7
13-17 år	87	5	82	77	5
0436 Tolga	466	51	415	387	28
0- 5 år	168	23	145	137	8
6-12 år	191	13	178	167	11
13-17 år	107	15	92	83	9
0437 Tynset	1 261	174	1 087	1 009	78
0- 5 år	411	91	320	298	22
6-12 år	486	41	445	410	35
13-17 år	364	42	322	301	21
0438 Alvdal	574	67	507	463	44
0- 5 år	194	36	158	141	17
6-12 år	243	18	225	207	18
13-17 år	137	13	124	115	9
0439 Folldal	385	49	336	314	22
0- 5 år	128	29	99	92	7
6-12 år	156	8	148	140	8
13-17 år	101	12	89	82	7
0441 Os	491	53	438	388	50
0- 5 år	184	32	152	135	17
6-12 år	169	5	164	142	22
13-17 år	138	16	122	111	11

¹ Barn i alt omfatter kun hjemmeboende barn 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, har giftet seg eller fått egne barn, er utelatt. ² Barn uten søsken betyr «eneste hjemmeboende barn i familien». Barnet kan være enebarn, eller det kan ha søsken som har flyttet ut av familien. ³ Hjemmeboende søsken, dvs. søsken som er registrert på samme adresse som barnet selv. Det skilles ikke mellom hel-, halv- og stesøsken. ⁴ Omfatter halvsøsken, stesøsken og alle kombinasjoner av hel-, halv- og stesøsken.
 Kilde: Barnestatistikk, SSB.

3. Barn og unges helse

Én av fire utskrivinger av unge pasienter bosatt i Hedmark gjaldt sykdommer i åndedrettsorganene. En type sykdommer i åndedrettsorganene er allergiske sykdommer, og 7 av de 26 pr. 1 000 barn og unge i alderen 0-17 år som mottok grunn- og/eller hjelpestønad ved utgangen av 1996, hadde allergi/astma.

Av de barna som skadet seg i trafikkkulykker, var 13-17-åringene mest utsatt.

Mange små pasienter

Tabell 3.1 viser for hvilke hovedgrupper av sykdommer barn har hatt opphold ved somatiske sykehus i 1995. Tre hovedkategorier av diagnoser går igjen i alle fylkene og landet generelt.

Barn under ett år utgjorde en forholdsvis stor del av utskrivingene av unge pasienter fra Hedmark i 1995. Ellers var det mange pasienter mellom ett og fem år som ble behandlet og utskrevet.

Sykdommer i åndedrettsorganene var den største hovedgruppen med over 800 av 3 500 utskrivinger. Blant

1-5- og 6-12-åringene var denne hovedgruppen den vanligste. Barn under ett år fikk oftest diagnoser under «Visse tilstander i den perinatale perioden» (349 av 770), mens skader og forgiftninger var vanligste hovedgruppe for 13-17-åringene (23 prosent av utskrivingene i aldersgruppen).

Av vel 81 700 utskrivinger av barn og unge i alderen 0-17 år på landsbasis var 3 500 av disse pasientene bosatt i Hedmark. Totalt sett var det flere utskrivinger av gutter enn av jenter.

I forhold til landsgjennomsnittet på 4,4 liggedager pr. utskriving for barn og unge lå Hedmark over med sine 4,6 liggedager. Tallet på liggedager pr. utskriving for barn under ett år var forholdsvis høyt, sammenlignet med de andre aldersgruppene.

Tallene gjelder for somatiske sykehus. Statistikken omfatter kun inneliggende pasienter med gyldig bostedskommune i Norge.

Sykdommene er klassifisert i samsvar med Klassifikasjon av sykdommer, skader og dødsårsaker - Norsk utgave av ICD-9. Pasientene er fordelt etter hoveddiagnosen på sykehusoppholdet. Hoveddiagnosene er her aggregert opp til hovedgrupper.

3.1. Utskrivinger, etter alder og diagnosegruppe, 1995

ICD-9	I alt	Alder				
		Under 1 år	1-5 år	6-12 år	13-15 år	16-17 år
Hedmark	3 498	770	1 374	777	324	253
001-139 Infeksiøse og parasittære sykdommer	202	29	110	39	14	10
140-239 Svulster	95	5	34	21	25	10
240-279 Indresekr. sykd ernærings- og stoffskiftesykd.	93	25	27	27	9	5
280-289 Sykd. i blodet og de bloddannende organer	22	2	9	6	3	2
320-389 Sykd. i nervesystemet og sanseorg.	223	6	122	72	15	8
390-459 Sykd. i sirkulasjonsorganene	8	4	2	-	-	2
460-519 Sykdommer i åndedrettsorganene	839	76	522	167	44	30
520-579 Sykd. i fordøyelsesorganene	181	8	80	47	31	15
580-629 Sykd. i urin- og kjønnsorganene	85	7	34	25	13	6
630-676 Sykd. i svangerskap, under fødsel og i barselseng	27	-	-	-	2	25
680-709 Sykd. i hud og underhud	42	4	19	14	1	4
710-739 Sykd. i skjelett-muskelsystemet og bindevevet	89	4	22	24	20	19
740-759 Medfødte misdannelser	281	119	103	37	12	10
760-779 Visse tilstander med begynnelse i den perinatale perioden	362	349	13	-	-	-
780-799 Symptomer og ubestemte tilstander	296	28	108	97	31	32
800-999 Skader og forgiftninger	321	7	80	100	78	56
Andre og uoppgitte årsaker til sykehusopphold	332	97	89	101	26	19

Kilde: Pasientstatistikk, SSB.

3.2. Utskrivninger og liggedager, etter kjønn, alder og kommune, 1995

Kommune og alder	Utskrivninger			Liggedager pr. utskrivning		
	Begge kjønn	Gutter	Jenter	Begge kjønn	Gutter	Jenter
Hedmark i alt	3 498	1 945	1 553	4,6	4,6	4,6
Under 1 år	770	458	312	5,9	5,9	5,8
1-5 år	1 374	818	556	4,0	3,4	4,8
6-12 år	777	430	347	5,0	5,8	4,1
13-15 år	324	152	172	3,9	4,0	3,8
16-17 år	253	87	166	3,3	3,3	3,2
Kongsvinger i alt	308	152	156	5,6	6,9	4,4
Under 1 år	104	55	49	5,2	4,0	6,6
1-5 år	81	47	34	2,6	3,1	2,1
6-12 år	76	35	41	10,9	18,5	4,4
13-15 år	25	10	15	2,7	3,2	2,4
16-17 år	22	5	17	4,0	1,4	4,7
Hamar i alt	490	293	197	4,5	5,1	3,7
Under 1 år	117	77	40	5,3	5,7	4,5
1-5 år	198	129	69	5,5	6,4	3,7
6-12 år	86	44	42	3,2	3,0	3,5
13-15 år	55	29	26	2,9	2,0	3,9
16-17 år	34	14	20	2,6	2,6	2,7
Ringsaker i alt	597	322	275	4,7	4,1	5,3
Under 1 år	103	59	44	5,5	6,1	4,6
1-5 år	255	137	118	5,1	3,5	7,0
6-12 år	128	76	52	3,9	4,1	3,6
13-15 år	58	29	29	2,9	3,4	2,3
16-17 år	53	21	32	4,8	3,8	5,4
Løten i alt	184	113	71	3,5	3,9	2,8
Under 1 år	37	21	16	4,8	6,9	2,1
1-5 år	65	43	22	3,1	2,7	3,8
6-12 år	61	44	17	3,1	3,4	2,2
13-15 år	10	3	7	4,1	6,7	3,0
16-17 år	11	2	9	3,4	6,5	2,7
Stange i alt	255	140	115	5,3	4,1	6,6
Under 1 år	58	29	29	7,7	5,6	9,8
1-5 år	97	59	38	2,9	2,7	3,2
6-12 år	66	39	27	6,5	4,6	9,3
13-15 år	22	7	15	7,4	9,0	6,6
16-17 år	12	6	6	1,5	2,0	1,0
Nord-Odal i alt	112	60	52	3,8	2,5	5,3
Under 1 år	18	8	10	3,7	3,9	3,6
1-5 år	56	32	24	4,6	2,2	7,7
6-12 år	21	10	11	2,4	2,2	2,5
13-15 år	11	6	5	4,0	2,8	5,4
16-17 år	6	4	2	1,8	2,0	1,5
Sør-Odal i alt	109	61	48	5,4	5,6	5,1
Under 1 år	31	21	10	7,8	9,2	4,9
1-5 år	40	19	21	2,7	2,0	3,3
6-12 år	20	13	7	5,0	6,0	3,1
13-15 år	11	5	6	8,9	3,0	13,8
16-17 år	7	3	4	5,6	6,7	4,8
Eidskog i alt	112	72	40	7,8	10,4	3,3
Under 1 år	30	18	12	4,4	4,1	4,9
1-5 år	48	34	14	3,2	3,6	2,1
6-12 år	19	12	7	23,6	35,7	2,9
13-15 år	12	8	4	10,7	15,5	1,0
16-17 år	3	-	3	5,7	.	5,7

3.2. Utskrivninger og liggedager, etter kjønn, alder og kommune. 1995
 (forts.)

Kommune og alder	Utskrivninger			Liggedager pr. utskrivning		
	Begge kjønn	Gutter	Jenter	Begge kjønn	Gutter	Jenter
Grue i alt	93	60	33	2,8	2,9	2,6
Under 1 år	30	19	11	4,6	4,5	4,6
1-5 år	34	26	8	2,1	2,2	1,5
6-12 år	15	7	8	2,3	2,9	1,9
13-15 år	9	6	3	1,2	1,3	1,0
16-17 år	5	2	3	1,6	1,5	1,7
Åsnes i alt	150	74	76	3,1	3,1	3,1
Under 1 år	32	16	16	4,3	5,2	3,5
1-5 år	58	36	22	2,7	2,5	3,1
6-12 år	39	15	24	2,8	2,0	3,3
13-15 år	11	4	7	3,7	5,5	2,7
16-17 år	10	3	7	1,8	2,3	1,6
Våler i alt	79	41	38	3,9	3,8	4,0
Under 1 år	19	10	9	7,1	6,7	7,6
1-5 år	35	15	20	2,3	2,5	2,2
6-12 år	16	11	5	3,6	3,3	4,2
13-15 år	3	3	-	3,3	3,3	.
16-17 år	6	2	4	4,2	3,5	4,5
Elverum i alt	365	184	181	5,1	4,5	5,8
Under 1 år	78	44	34	5,9	6,7	4,7
1-5 år	150	81	69	5,5	2,9	8,6
6-12 år	84	36	48	4,4	5,4	3,6
13-15 år	24	12	12	5,3	3,3	7,3
16-17 år	29	11	18	3,5	5,3	2,4
Trysil i alt	134	73	61	4,0	4,5	3,3
Under 1 år	25	19	6	9,8	10,3	8,3
1-5 år	57	33	24	1,8	1,9	1,7
6-12 år	28	16	12	4,2	3,0	5,8
13-15 år	14	5	9	3,4	5,0	2,4
16-17 år	10	-	10	2,0	.	2,0
Åmot i alt	97	62	35	3,7	3,2	4,5
Under 1 år	27	17	10	7,6	5,3	11,4
1-5 år	39	27	12	1,9	2,0	1,7
6-12 år	16	10	6	2,3	2,8	1,5
13-15 år	8	4	4	3,3	4,5	2,0
16-17 år	7	4	3	2,4	2,5	2,3
Stor-Elvdal i alt	48	21	27	2,7	3,1	2,4
Under 1 år	6	4	2	3,0	3,8	1,5
1-5 år	10	6	4	2,0	2,0	2,0
6-12 år	13	7	6	2,5	3,3	1,7
13-15 år	9	3	6	3,7	4,3	3,3
16-17 år	10	1	9	2,6	3,0	2,6
Rendalen i alt	44	28	16	4,3	3,7	5,4
Under 1 år	7	6	1	5,4	6,2	1,0
1-5 år	25	16	9	2,8	3,1	2,3
6-12 år	7	3	4	9,7	3,3	14,5
13-15 år	4	2	2	2,3	1,5	3,0
16-17 år	1	1	-	3,0	3,0	.
Engerdal i alt	33	22	11	6,5	7,5	4,6
Under 1 år	6	5	1	15,5	14,4	21,0
1-5 år	12	6	6	3,3	4,0	2,5
6-12 år	7	4	3	7,6	9,8	4,7
13-15 år	6	5	1	4,2	4,8	1,0
16-17 år	2	2	-	3,0	3,0	.

3.2. Utskrivninger og liggedager, etter kjønn, alder og kommune. 1995
 (forts.)

Kommune og alder	Utskrivninger			Liggedager pr. utskrivning		
	Begge kjønn	Gutter	Jenter	Begge kjønn	Gutter	Jenter
Tolga i alt	41	22	19	2,7	2,5	2,9
Under 1 år	5	4	1	4,4	4,8	3,0
1-5 år	17	11	6	1,9	1,8	2,0
6-12 år	10	5	5	3,2	2,2	4,2
13-15 år	5	1	4	2,2	4,0	1,8
16-17 år	4	1	3	3,3	1,0	4,0
Tynset i alt	103	48	55	3,4	2,2	4,5
Under 1 år	10	5	5	6,5	2,2	10,8
1-5 år	45	24	21	4,0	2,4	5,8
6-12 år	25	12	13	2,4	1,7	3,2
13-15 år	13	3	10	1,8	1,3	1,9
16-17 år	10	4	6	2,3	3,3	1,7
Alvdal i alt	55	39	16	2,9	2,7	3,2
Under 1 år	8	4	4	3,9	4,0	3,8
1-5 år	15	13	2	3,1	3,2	2,5
6-12 år	23	20	3	2,9	2,4	6,7
13-15 år	2	1	1	2,0	2,0	2,0
16-17 år	7	1	6	1,4	1,0	1,5
Folldal i alt	35	25	10	3,2	3,7	2,0
Under 1 år	1	1	-	9,0	9,0	.
1-5 år	24	19	5	3,8	4,1	2,8
6-12 år	5	3	2	1,6	1,7	1,5
13-15 år	3	2	1	0,7	0,5	1,0
16-17 år	2	-	2	1,0	.	1,0
Os i alt	54	33	21	4,5	3,7	5,7
Under 1 år	18	16	2	7,0	5,1	22,5
1-5 år	13	5	8	3,5	1,6	4,8
6-12 år	12	8	4	3,0	3,1	2,8
13-15 år	9	4	5	3,4	2,0	4,6
16-17 år	2	-	2	1,0	.	1,0

Kilde: Pasientstatistikk, SSB.

Lav spedbarnsdødelighet

Tabell 3.3 viser hvor mange barn og unge som døde i 1995, med tall for landet og for hvert fylke.

Det var færre døde 1-17-åringer til sammen enn 0-åringer. Selv om antall døde under ett år var 244, var spedbarnsdødeligheten i 1995 på rekordlavt nivå, 4,0 døde pr. 1 000 levendefødte.

På landsbasis døde 76 1-5-åringer, 48 6-12-åringer og 100 13-17-åringer dette året.

Tabell 3.4 inneholder tall for døde under ett år i fylkene de siste 10 årene. Tallene er hentet fra helsestatistikken. Befolkningsstatistikken (se rater for spedbarnsdødelighet nedenfor) avviker noe i forhold til helsestatistikken.

På landsbasis har antall dødsfall i første leveår gått nedover de siste 10 årene. Perioden hadde en topp i 1988 med forholdsvis mange dødsfall, mens 1993 var året med færrest dødsfall for barn under ett år. For fylkene er det imidlertid til dels store variasjoner, både fra fylke til fylke og fra år til år. Det er ingen entydig trend med hensyn til oppgang eller nedgang fra år til år innen de enkelte fylker.

I 1994 døde 314 spedbarn i første leveår. 44 av disse dødsfallene, eller 14 prosent, skjedde i Oslo. Akershus hadde nestflest dødsfall blant barn under ett år, fulgt av Nordland og Rogaland. Færrest spedbarnsdødsfall var det i Sogn og Fjordane, med 3 dødsfall eller 1 prosent. Finnmark, Agder-fylkene og Nord-Trøndelag hadde 7-8 dødsfall blant 0-åringer.

3.3. Døde, etter alder. Fylke. 1995

	Alder				
	0-17 år	0 år	1-5 år	6-12 år	13-17 år
Hele landet	468	244	76	48	100
Østfold	28	6	8	4	10
Akershus	34	16	7	2	9
Oslo	52	33	5	5	9
Hedmark	21	14	-	1	6
Oppland	13	11	-	1	1
Buskerud	25	11	5	2	7
Vestfold	17	5	4	5	3
Telemark	19	9	2	5	3
Aust-Agder	10	4	-	-	6
Vest-Agder	16	7	5	3	1
Rogaland	36	21	4	3	8
Hordaland	46	23	9	4	10
Sogn og Fjordane	11	2	4	1	4
Møre og Romsdal	27	17	5	2	3
Sør-Trøndelag	28	16	6	-	6
Nord-Trøndelag	14	6	3	2	3
Nordland	34	21	5	4	4
Troms	21	10	1	3	7
Finnmark	16	12	3	1	-

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Spedbarnsdødeligheten var 5,2 pr. 1 000 levendefødte på landsbasis i 1994. I 1995 og 1996 sank spedbarnsdødeligheten til rekordlave 4,0 pr. 1 000 levendefødte. Antall døde under ett år pr. 1 000 levendefødte har sunket hvert år siden 1987.

I femårsperioden 1991-1995 var gjennomsnittlig spedbarnsdødelighet 5,2 pr. 1 000 levendefødte. Av fylkene hadde Sogn og Fjordane og Vestfold færrest døde under ett år med henholdsvis 3,5 og 3,7. Finnmark, med 9,5, hadde flest døde under ett år. Hedmark hadde en gjennomsnittlig spedbarnsdødelighet på 6,5 pr. 1 000 levendefødte i femårsperioden. Tallene viser ellers ikke noe klart geografisk mønster for utviklingen i spedbarnsdødeligheten de siste tiårene (mer informasjon i Ukens statistikk nr. 34/96, SSB).

Kreft krever barneliv

Tabell 3.5 viser dødstill på landsbasis for barn 1-17 år i 1994. Alderen er delt i tre grupper, og det gis tall for hvert kjønn. Opplysningene dekker årsaken til dødsfallet, med sykdom eller voldsomme dødsfall som hovedgrupperinger.

Av totalt 213 dødsfall blant barn i alderen 1 til og med 17 år var det flere gutter (119) enn jenter (94) som døde.

Blant guttene var det flere som døde i et «voldsomt dødsfall» enn som døde på grunn av sykdom. Blant jentene var det derimot flest som døde som følge av sykdom.

Ondartede svulster, eller kreft, var den sykdommen som krevde flest barneliv. Halvparten av jentene som

Spedbarnsdødelighet = døde under ett år pr. 1 000 levendefødte

3.4. Dødsfall i første leveår. Fylke. 1986-1994

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
Hele landet	416	455	477	468	428	387	353	305	314
Østfold	18	14	24	18	19	22	16	12	19
Akershus	26	32	39	46	51	29	30	28	32
Oslo	48	43	63	47	54	50	36	40	44
Hedmark	17	16	14	16	7	17	17	10	12
Oppland	9	20	17	15	18	23	10	9	14
Buskerud	14	24	35	22	21	22	16	17	19
Vestfold	19	17	20	20	12	10	7	10	15
Telemark	20	16	10	16	14	10	10	6	8
Aust-Agder	11	8	14	16	17	11	5	11	7
Vest-Agder	20	21	22	14	22	8	15	9	14
Rogaland	55	39	52	57	25	28	43	29	27
Hordaland	37	63	53	45	37	33	37	32	16
Sogn og Fjordane	5	8	10	13	9	7	7	8	3
Møre og Romsdal	18	25	19	22	25	24	19	19	19
Sør-Trøndelag	29	22	30	31	20	27	27	18	12
Nord-Trøndelag	16	15	11	17	21	11	10	11	8
Nordland	17	39	21	22	27	21	24	16	28
Troms	21	21	19	18	21	14	12	9	10
Finnmark	16	12	4	13	8	20	12	11	7

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

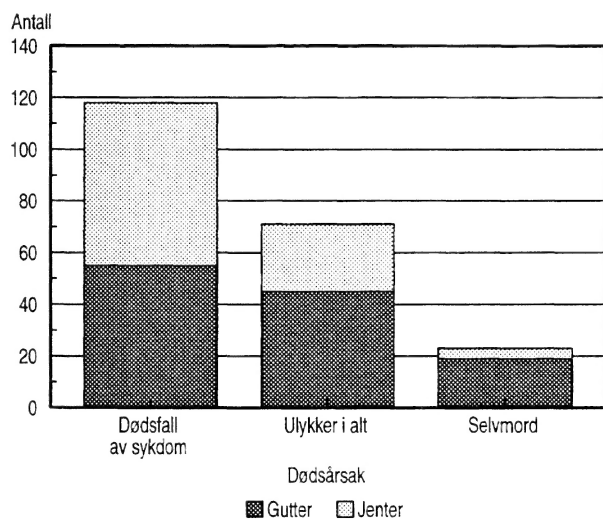
3.5. Dødsfall blant personer 1-17 år, etter kjønn og underliggende dødsårsak, 1994

ICD-9	Dødsårsak	Gutter				Jenter			
		I alt	1-5 år	6-12 år	13-17 år	I alt	1-5 år	6-12 år	13-17 år
I alt		119	30	33	56	94	43	25	26
001-799	Dødsfall av sykdom	55	22	18	15	63	30	17	16
036	Meningokokkinfeksjoner	5	3	1	1	3	3	-	-
001-035,	Alle andre infeksjøsø og								
037-139	parasittære sykdommer	3	2	-	1	2	-	-	2
140-209	Ondartede svulster	17	3	7	7	12	3	6	3
320-322	Meningitt	1	1	-	-	2	2	-	-
323-389	Andre sykdommer i nerve-								
	systemet og sanseorganene	2	1	-	1	9	-	5	4
390-459	Sykdommer i sirkulasjonsorganene	3	2	-	1	9	2	3	4
560-519	Sykdommer i åndedretsorganene	-	-	-	-	3	2	1	-
740-757	Medfødte misdannelser	12	6	4	2	9	8	-	1
RES.001-799	Alle andre sykdommer	12	4	6	2	14	10	2	2
E800-E999	Voldsomme dødsfall	64	8	15	41	31	13	8	10
E800-E949	Ulykker i alt	45	8	11	26	26	12	8	6
E810-E819	Trafikkulykker	16	1	5	10	12	2	4	6
E830.0,									
E832.0,E910	Drukning	12	2	3	7	5	3	2	-
E890-E899	Brann, forbrenning	2	2	-	-	4	3	1	-
E950-E959	Selv mord	19	-	4	15	4	-	-	4
RES.E800-E999	Alle andre voldsomme dødsfall	-	-	-	-	1	1	-	-

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

Figur 3.1 Dødsfall blant personer 1-17 år, etter kjønn og dødsårsak, 1994

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

døde av kreft, var 6-12 år gamle. Hovedvekten av guttene som døde av ondartede svulster, dekket et større aldersspenn (6-17 år). I 1994 ble det forøvrig meldt om 133 nye tilfeller av kreft i aldersgruppen 0-14 år og 194 nye tilfeller av kreft hos barn og unge under 20 år.

Medfødte misdannelser var den nest vanligste dødsårsaken i gruppen «Dødsfall av sykdom» i 1994, med flest dødsfall i den yngste aldersgruppen.

Mens de voldsomme dødsfallene blant guttene i hovedsak skjedde med 13-17-åringene, var 1-5-åringene som var mest utsatt blant jentene. Ulykkene, og da særlig trafikkulykker, krevde flest barneliv i denne kategorien. I snitt druknet én gutt hver måned i 1994, mot fem jenter i løpet av hele året.

Selv mord faller i kategorien «voldsomme dødsfall». For 1994 viser tallene at nesten fem ganger så mange gutter som jenter begikk selvmord. Dette er i tråd med tendensen på dette feltet; det er flere menn enn kvinner som tar sitt eget liv. Tallene viser også at selvmordene stort sett forekom i den eldste aldersgruppen. I selvmordsstatistikken er det vanlig å oppgi dødsfall ved selvmord for personer som er 10 år og eldre. Dette kommer av at man beskriver selvmord som en bevisst og villet handling. Denne definisjonen innebærer at barn som ikke forstår konsekvensen av sine handlinger, f.eks. prøver ut noe som han/hun har sett på fjernsyn og dermed mister livet, ikke regnes som en person som har begått eller kan begå selvmord. Tall for dødelighet av selvmord fra 1951 og framover viser at for begge kjønn er det flere selvmord i aldersgruppen 15-19 år enn i gruppen 10-14 år.

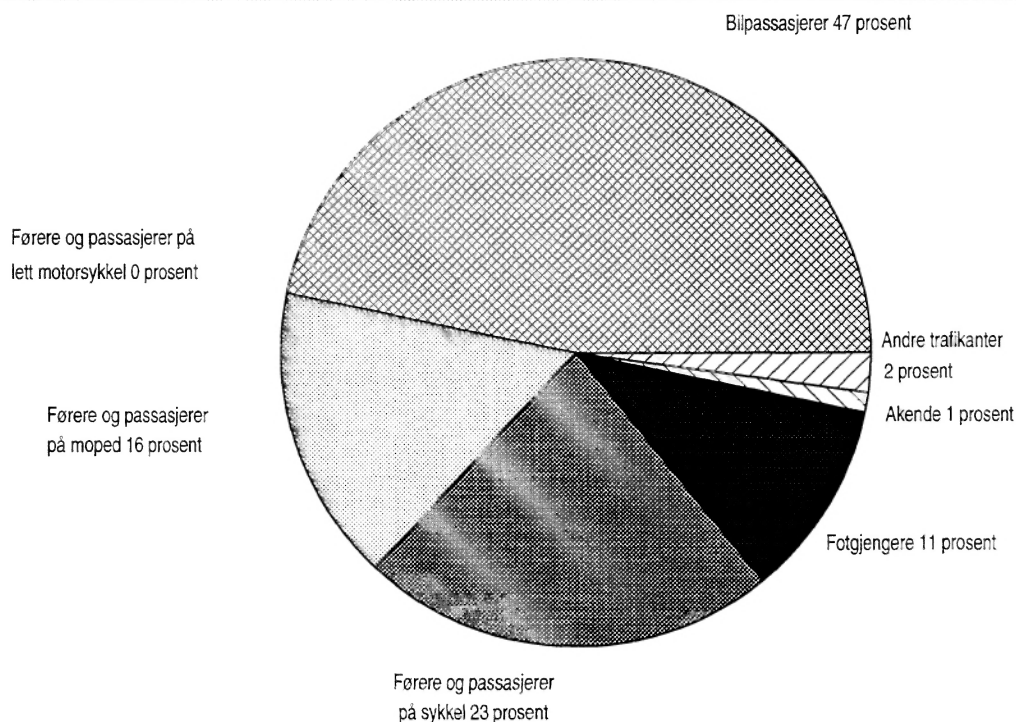
3.6. Personer drept eller skadd, etter trafikantgruppe og alder. Hedmark. 1996

	Førere og passasjerer på							
	I alt	Bil-passasjerer	Lett motorsykel	Moped	Sykel	Fotgjenger	Akende	Andre trafikanter
Personer drept eller skadd i alt	92	43	-	15	21	10	1	2
0-5 år	16	14	-	-	-	2	-	-
6-12 år	30	11	-	-	13	6	-	-
13-17 år	46	18	-	15	8	2	1	2
Personer drept i alt	1	1	-	-	-	-	-	-
0-5 år	-	-	-	-	-	-	-	-
6-12 år	1	1	-	-	-	-	-	-
13-17 år	-	-	-	-	-	-	-	-

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Statistikken over veitrafikkulykker omfatter bare ulykker med personskaade som er meldt til politiet. Ulykkene må ha skjedd på offentlig eller privat vei, gate eller plass som er åpen for alminnelig trafikk. Dette medfører en viss underrapportering siden ikke alle ulykker skjer på disse stedene. Også de mindre alvorlige ulykkene/skade- ne er underrepresentert i skadetallene.

Figur 3.2. Personer 0-17 år drept eller skadd, etter trafikantgruppe. Hedmark. 1996

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Bilpassasjerer utsatt

Tabell 3.6 tar seg barn og unge som er skadd eller drept i trafikken i 1996. Fylkestallene uttrykker stedfestingen av ulykken. Tallene for Hedmark viser hvor mange barn og unge som ble skadd eller drept på ferdselsårene i Hedmark. Hvorvidt disse personene også var bosatt i Hedmark, sies det ingenting om.

Ett barn omkom i trafikken i Hedmark i 1996.

De 92 rapporterte veitrafikkulykkene med personskaade utgjorde 4,7 prosent av totaltallet i Norge (for aldersgruppen 0-17 år). Av disse var 0-5-åringene innblandet i 17,4 prosent av tilfellene, mens andelen for 6-12-åringene var 32,6 prosent. I akkurat halvparten av ulykke-

3.7. Syklister drept eller skadd, etter alder, kjønn og bruk av hjelm. Hedmark, 1996

	Alder			
	I alt	0-5 år	6-12 år	13-17 år
Syklister i alt	21	-	13	8
Gutter	15	-	12	3
Uten hjelm	7	-	5	2
Med hjelm	7	-	6	1
Uoppgitt	1	-	1	-
Jenter	6	-	1	5
Uten hjelm	4	-	1	3
Med hjelm	1	-	-	1
Uoppgitt	1	-	-	1

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Sykkelulykker er sterkt underreporterte. Skadene er muligens ikke så omfattende at politiet kommer inn i bildet. For 1991 ble det beregnet at bare 9 prosent av alle sykkelulykker ble fanget opp av den offisielle statistikken. Mer informasjon i NOS Veitrafikkulykker 1995, SSB.

ne var det 13-17-åringene som kom til skade. Mens de yngste og de eldste i størst grad ble skadd som bilpassasjerer, var den mellomste aldersgruppen oftest involvert i sykkelulykker.

Gutter skadd på sykkel

Tabell 3.7 viser antall skadde/drepte syklister i alderen 0 til og med 17 år, fordelt på tre aldersgrupper og hvorvidt de har brukt sykkelhjelme eller ikke. Det oppgis også en restgruppe der hjelmbruk eller manglende sådan ikke ble oppgitt. De siste tallene blir ikke kommentert i det følgende, uansett størrelsen på tallet. Statistikken sier ikke noe entydig om virkningen av hjelmbruk; den forteller kun om barna i de registrerte sykkelulykkene har brukt sykkelhjelme eller ikke.

I Hedmark var det totalt sett flest skadde/drepte syklister i den mellomste aldersgruppen. Det var ingen i den yngste. Guttene doblet antallet skadde/drepte i forhold til jentene.

Blant jentene var det flere skadde/drepte uten hjelm enn med, mens fordelingen for guttenes del var 50/50.

Flest skadde på besøks-/fritidsreiser

Tabell 3.8 viser antall skadde/drepte personer i alderen 0-17 år, fordelt på tre aldersgrupper og ferdselsformål.

I Hedmark fikk flest barn og unge skader i forbindelse med besøks-/fritidsreiser. Av de 92 skadde/drepte var det 20 prosent som skadet seg under slike reiser. Både for ulykker på besøks-/fritidsreiser og skader oppstått på skoleveien viste tallene for 1996 at jo eldre aldersgruppe, jo flere skadde.

I 1996 hadde Hedmark bare skadde barn og unge i tre kategorier: til/fra skole, på fritidsreiser og under lek (i tillegg til annet/uoppgitt).

Det er viktig å merke seg at passasjerer *ikke* er medregnet i tallet på drepte eller skadde i de seks hovedkategoriene for ferdselsformål. Dette betyr f.eks. at et barn som blir kjørt til skolen og som på veien dit kommer til skade i en kollisjon, ikke regnes med blant «skadde personer, til/fra skole». Grunnen til at passasjerer ikke er regnet med her, er at opplysningene SSB får fra politiet ikke oppgir ferdselsformål for passasjerer. Passasjerer er derimot tatt med i kategorien «annet, uoppgitt»; dette er gjort for å kunne kontrollere at totaltallene for alle skadde/drepte i aldersgruppene er korrekte. Denne kategorien vil ikke bli kommentert videre.

Når det gjelder ulykker på vei til eller fra arbeid, eller mens personen er på jobb, er det registrert skadde eller drepte kun for aldersgruppen 13-17 år.

3.8. Personer drept eller skadd, etter ferdselsformål og alder. Hedmark, 1996

	Ferdelsformål							
	I alt	Til/fra arbeid ¹	I arbeid ¹	Til/fra skole ¹	Til/fra butikk osv. ¹	Besøks-/fritidsreise ¹	Lek ¹	Annet/uoppgitt
Personer drept eller skadd i alt	92	-	-	12	-	18	3	59
0- 5 år	16	-	-	-	-	-	1	15
6-12 år	30	-	-	5	-	8	2	15
13-17 år	46	-	-	7	-	10	-	29
Personer drept i alt	1	-	-	-	-	-	-	1
0- 5 år	-	-	-	-	-	-	-	-
6-12 år	1	-	-	-	-	-	-	1
13-17 år	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Omfatter ikke passasjerer.

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

3.9. Utførte svangerskapsavbrudd, etter kvinnens alder og bostedfylke, 1993

Bostedfylke	Alder		
	I alt	-14	15-19
Hele landet	14 909	33	2 569
Østfold	701	6	139
Akershus	1 552	3	296
Oslo	3 171	2	337
Hedmark	567	1	106
Oppland	515	-	109
Buskerud	746	1	124
Vestfold	634	-	114
Telemark	486	-	87
Aust-Agder	193	1	48
Vest-Agder	307	2	49
Rogaland	888	6	179
Hordaland	1 214	-	202
Sogn og Fjordane	238	1	56
Møre og Romsdal	565	3	120
Sør-Trøndelag	928	-	166
Nord-Trøndelag	370	2	79
Nordland	825	2	169
Troms	605	1	111
Finnmark	387	2	78
Utlandet	15	-	-
Uoppgitt	2	-	-

Kilde: Ukens statistikk nr. 27/94, SSB.

Få aborter i ung alder

Aborthyppigheten varierer mye fra fylke til fylke. Oslo hadde klart høyest hyppighet i aldersgruppen 15-19 år. Vest-Agder hadde færrest svangerskapsavbrudd blant kvinner under 20 år i 1992 og 1993.

I alt 2 569 av 14 909 abortinngrep ble foretatt på kvinner i alderen 15-19 år i 1993.

Barn med funksjonshemninger

Tabell 3.11 viser antall personer pr. 1 000 innbyggere under 18 år som har varige sykdommer.

Når alle varige sykdommer ses under ett, går det fram at det har funnet sted en økning over tid. Av barn og unge var det gruppen 13-17 år som i 1985 hadde den største andelen personer med varige sykdommer (ca. 30 prosent), årstall og alder sett under ett.

Hudsykdommene var de hyppigst forekommende varige sykdommene for barn og unge i 1985. Av 1 000 innbyggere i aldersklassen var det 105 0-17-åringer (eller 10 prosent) som hadde hudsykdommer. Sykdommer i åndedretsorganene fulgte deretter, med sykdommer i nervesystemet og sanseorganene på tredjeplass. For alle disse sykdomstypene var det den eldste aldersgruppen som hadde flest tilfeller.

I de øvrige kategoriene av varige sykdommer var det mer spredning i forhold til hva som var den mest utsatte aldersgruppen.

26 av 1 000 er stønadsmottakere

Tabell 3.12 gir en oversikt over barn og unge som mottok grunn- og/eller hjelpestønad pr. 31.12.1996. Tabellen gir også en oversikt over hvor mange stønadsmottakere som hadde allergiske sykdommer som diagnose.

3.10. Utførte svangerskapsavbrudd, etter bostedfylke. Samlet aborttall og pr. 1 000 kvinner i alderen 15-19 år, 1992 og 1993

Bostedfylke		Samlet aborttall ¹	Svangerskapsavbrudd pr. 1 000 kvinner i alderen 15-19 år ²
Hele landet	1992	484	18,9
	1993	477	18,7
Østfold	1992	430	15,0
	1993	425	18,4
Akershus	1992	490	17,4
	1993	496	21,7
Oslo	1992	866	33,2
	1993	847	32,8
Hedmark	1992	488	18,7
	1993	455	17,9
Oppland	1992	434	19,0
	1993	415	18,5
Buskerud	1992	487	18,6
	1993	464	17,0
Vestfold	1992	470	19,2
	1993	450	16,9
Telemark	1992	406	14,8
	1993	437	16,0
Aust-Agder	1992	337	16,7
	1993	277	13,3
Vest-Agder	1992	282	11,2
	1993	291	9,6
Rogaland	1992	334	15,2
	1993	339	15,2
Hordaland	1992	390	15,8
	1993	397	14,4
Sogn og Fjordane	1992	314	16,5
	1993	326	15,6
Møre og Romsdal	1992	361	17,1
	1993	344	14,6
Sør-Trøndelag	1992	446	16,7
	1993	494	20,0
Nord-Trøndelag	1992	436	18,9
	1993	419	18,0
Nordland	1992	526	25,4
	1993	491	21,3
Troms	1992	605	26,3
	1993	525	20,0
Finnmark	1992	527	26,2
	1993	650	32,5

¹ Beregnet antall svangerskapsavbrudd som 1 000 kvinner kommer til å få utført i løpet av hele sin fruktbare periode, gitt kalenderårets aborttrater og at ingen kvinner dør før 50-årsalder. ² Svangerskapsavbrudd blant kvinner under 20 år pr. 1 000 kvinner i alderen 15-19 år.
Kilde: Ukens statistikk nr. 27/94, SSB.

3.11. Andel personer med varige sykdommer pr. 1 000 innbyggere¹

Sykdom og årstall		Alder			
		0-6 år	7-12 år	13-17 år	0-17 år
Alle sykdommer	1968	118	193	183	162
	1975	174	229	257	217
	1985	219	261	306	260
Hudsykdommer	1968	27	33	38	32
	1975	43	57	54	51
	1985	98	96	123	105
Sykdommer i åndedrettsorganene	1968	43	65	67	57
	1975	39	38	56	43
	1985	41	58	62	53
Sykdommer i nervesystemet og sanseorganene	1968	17	66	42	40
	1975	26	50	50	41
	1985	40	49	56	48
Medfødte misdannelser	1968	25	18	17	21
	1975	41	48	38	43
	1985	30	30	24	28
Skjelett-muskel-sykdommer	1968	1	1	12	7
	1975	6	12	33	16
	1985	5	17	41	20
Symptomer	1968	10	25	19	18
	1975	8	18	27	17
	1985	12	23	20	18
Ulykker	1968	6	18	28	16
	1975	4	8	7	6
	1985	5	6	12	8

¹ I alle undersøkelser ble det spurt om varige eller medfødte lidelser, men i 1968 avgjorde intervjuobjektet selv om lidelsen var kronisk. I senere undersøkelser ble kronisk - ikke-kronisk kodet av Statistisk sentralbyrå ut fra opplysninger om varighet og diagnose.

Kilde: Rapporter 95/11, SSB (Liv Grøtvedt og Liv Belsby: Barns helse. Helseundersøkelser).

Tallene er fra tre helseundersøkelser. Det vil si at dette er beregninger fra en undersøkelse av et utvalg av befolkningen. Tallene er forholdsvis gamle, men de kan gi et inntrykk av en utvikling.

Helseundersøkelsene omfatter *ikke* barn på institusjoner. Dette gjør at man mangler informasjon om en gruppe funksjonshemmede.

Dette tallet vil være litt for lavt, fordi det mangler diagnose i 10 prosent av tilfellene (Styrings- og informasjonssystemet for helse- og sosialtjenesten i kommunene, 1997).

I Hedmark mottok 26 av 1 000 barn og unge i alderen 0-17 år grunn- og/eller hjelpestønad ved utgangen av 1996. Av disse var det 7 pr. 1 000 barn som mottok stønad for diagnosen allergiske sykdommer.

450 barn mottok både grunn- og hjelpestønad, mens 350 kun fikk hjelpestønad.

Grue var kommunen med lavest andel stønadsmottakere, med 8 pr. 1 000 barn og unge 0-17 år. Løten hadde høyest andel mottakere i aldersgruppen, med 39 av 1 000 barn.

Når det gjelder allergiske sykdommer, hadde Alvdal høyest andel stønadsmottakere med denne diagnosen (15,5). Hvis en ser bort fra de seks kommunene der tall ikke kan offentliggjøres (for lave andeler), hadde Sør-Odal lavest andel allergikere blant stønadsmottakerne (3,4).

«Grunnstønad og hjelpestønad kan ytes til den som etter å ha gjennomgått hensiktsmessig behandling fortsatt har varig sykdom, skade eller lyte. Lidelsen anses som varig dersom den antas å vare i to-tre år. ...Grunnstønad ytes når lidelsen medfører varige ekstrautgifter av betydning. Hjelpestønad ytes når lidelsen fører til et varig pleiebehov som innebærer behov for lønnet hjelp eller hjelp fra familien.» (Ot. prp. nr. 29, 1995-96) Se ellers folketrygdloven (lov av 28. februar 1997 nr. 19) som trådte i kraft 1. mai 1997.

3.12. Personer 0-17 år med grunn- og/eller hjelpestønad. 31. desember 1996

	Grunn- og/eller hjelpestønad pr. 1 000 barn 0-17 år	Allergiske sykdommer pr. 1 000 barn 0-17 år	Både grunn- og hjelpestønad. Absolutte tall	Bare hjelpestønad. Absolutte tall
Hele landet	26,4	7,7	12 751	8 512
Hedmark	25,5	7,0	450	353
Kongsvinger	24,9	7,6	41	36
Hamar	25,8	7,6	52	57
Ringsaker	26,6	6,1	91	64
Løten	38,7	14,1	23	25
Stange	25,7	6,4	52	37
Nord-Odal	20,2	:	14	4
Sør-Odal	16,2	3,4	10	10
Eidskog	33,6	7,0	24	13
Grue	8,2	:	:	4
Åsnes	21,9	7,3	13	14
Våler	24,8	6,5	8	6
Elverum	23,5	6,7	36	29
Trysil	31,4	13,7	20	16
Åmot	34,3	13,5	17	6
Stor-Elvdal	14,9	5,0	3	4
Rendalen	30,3	:	3	6
Engerdal	22,2	:	3	:
Tolga	31,9	8,5	10	3
Tynset	24,5	5,5	11	11
Alvdal	34,5	15,5	7	5
Follidal	13,0	:	3	:
Os	16,3	:	7	:

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

3.13. Beboere i institusjoner for rusmiddelmisbrukere, etter institusjonstype, kjønn og alder. 1995

Kjønn og alder	Institusjonstype								
	I alt	A-klinikker	Kursteder	Tilsyns- hjem	Verne- hjem	Akutt- institusjon	Kombinerte institusjoner	Bo- og arbeidskollektiv	Andre institusjoner
I alt	2 114	106	43	45	324	41	407	526	622
-17 år.....	76	-	-	-	-	-	6	30	40
Menn.....	1 550	77	34	32	292	26	284	373	432
-17 år.....	43	-	-	-	-	-	4	13	26
Kvinner.....	516	29	9	13	32	3	113	153	164
-17 år.....	33	-	-	-	-	-	2	17	14

Kilde: Ukens statistikk nr. 51/52 1996, SSB.

Rusmisbrukere i institusjon

I 1995 var det 2 114 beboere i institusjoner for rusmiddelmisbrukere på landsbasis. Av disse var 76 personer under 18 år; med andre ord var 3,6 prosent av de misbrukerne som hadde plass på institusjon, under myndighetsalder.

Det var flest menn i institusjonene, uansett alder.

De unge misbrukerne bodde i en av tre typer institusjoner: kombinerte institusjoner (6), bo- og arbeidskollektiv (30) og samlekategorien «andre institusjoner» (40). Det var flest jenter i bo- og arbeidskollektiv, mens guttene i størst grad bodde i andre typer institusjoner.

4. Barn og unges lovbrudd

Ungdom begår mindre alvorlige lovbrudd og straffes med forelegg. Simple, grove tyverier og biltyverier er den vanligste hovedforbrytelsen for 15-17-åringene.

Siktede ungdommer

Tabell 4.1 tar for seg siktede for lovbrudd. De siktede er fordelt på fylke, kjønn og alder. Lovbrudd omfatter her både forbrytelser og forseelser. Dette gir mer robuste tall for de aldersgruppene som blir trukket fram her. Men det betyr også at denne tabellen ikke er direkte sammenlignbar med de andre tabellene som dekker kriminalitet, siden de sistnevnte bare tar for seg forbrytelser.

Hedmarks andel av alle siktede personer i Norge i 1996 er på nær 4 prosent. Menn var i flertall blant de antatte gjerningspersonene.

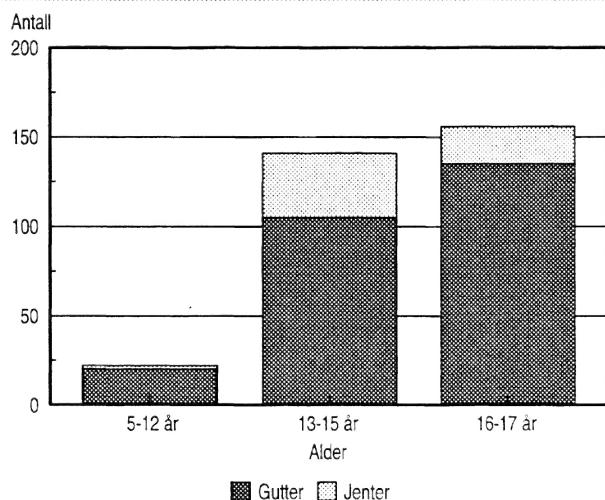
Blant barn og unge i alderen 5 til og med 17 år var det 319 siktede i 1996. Av disse var 156 i aldersgruppen 16-17 år. De siktede 16-17-åringene utgjorde om lag 6 prosent av totalen i fylket.

Som for landet som helhet var det flere siktede gutter enn jenter. Det var flest siktede gutter pr. årskull i alde-

	Siktede			
	I alt	Uoppgitt	Menn	Kvinner
I alt	2 568	-	2 206	362
5-12 år	22	-	20	2
13-15 år	141	-	105	36
16-17 år	156	-	135	21
18- år	2 249	-	1 946	303
Uoppgitt	-	-	-	-

Kilde: Kriminalstatistikk, SSB.

Figur 4.1. Siktede for lovbrudd, etter alder og kjønn. Hedmark, 1996

Kilde: Kriminalstatistikk, SSB.

SSB setter en nedre grense på 5 år i den publiserte statistikken over siktede. Hvis 5-åringene skulle tas ut som en egen gruppe, ville fylkestallene bli så små at man her har valgt å slå sammen 5-åringene med 6-12-åringene.

Å være siktet innebærer at en person anses som å være gjerningsperson (av politiet). Det finnes ingen nedre aldersgrense for å utføre en kriminell handling, slik at siktede kan være under kriminell lavalder (15 år). Siktelse sier ikke noe om en ev. reaksjon.

ren 16-17 år, mens det blant jentene var flest antatte gjerningspersoner i alderen 13-15 år.

Ungdom får forelegg

Denne tabellen (4.2) viser antall reaksjoner i forbrytelsessaker, fordelt på reaksjonstype og gjerningssted (fylke). Reaksjonene her gjelder for både gutter og jenter, og det er bare 15-17-åringene som er presentert. Tallene gjelder for 1995. Forseelser er utelatt.

For landet som helhet peker forelegg seg ut som hovedreaksjonen i forbrytelsessaker der 15-17-åringene var involvert; av 1 341 reaksjoner var 564 forelegg. Den nest mest vanlige reaksjonen i 1995 var betinget fengsel. Deretter fulgte betinget fengsel kombinert med bot.

I alle fylkene utenom to, var forelegg den mest vanlige reaksjonsformen i forbrytelsessakene. I Aust-Agder forekom betinget fengsel og bot flest ganger, mens betinget fengsel (uten bot) ble idømt flest ganger i Hordaland.

Av fylkene hadde Oslo flest reaksjoner (161), fulgt av Hordaland, Rogaland, og Sør-Trøndelag og Akershus. Finnmark med sine 18 reaksjoner hadde det laveste antallet.

Sett i forhold til innbyggertallet var det 8,43 reaksjoner pr. 1 000 innbyggere i alderen 15-17 år i landet i 1995. Når man tar hensyn til antall innbyggere 15-17 år i fylket, og så ser på antall reaksjoner i forbrytelsessaker, justeres bildet av hvor utbredt kriminelle handlinger er i fylkene. Oslo med 13,38 reaksjoner pr. 1 000 innbyggere i alderen 15-17 år hadde flest reaksjoner. Sør-Trøndelag hadde nest flest reaksjoner, alder og innbyggertall tatt i betraktning. Vest-Agder, Telemark og Østfold fulgte på de neste plassene. Lavest snitt hadde Oppland.

Den prosentvise fordelingen av reaksjonstyper i hvert fylke viser at generelt sett er det forelegg som benyttes oftest. Men det varierer fra fylke til fylke hvor stor

4.2. Reaksjoner i forbrytelsessaker for 15-17-åringer, etter reaksjonens art og gjerningssted. Fylke. 1995. Absolutte tall og prosent

	Reaksjonens art											Reaksjoner pr. 1 000 innbyggere
	I alt	Betinget påtale- unn- latelse	Sam- funns- tjeneste	Fore- legg	Bot ved dom	Straffe- utmåling utsatt	Betinget fengsel	Betinget fengsel og bot	Ubetinget fengsel	Ubetinget og betinget fengsel	Sikring	
	Absolutte tall											
Hele landet	1 341	55	62	564	38	27	253	208	55	78	1	8,43
Østfold	89	-	3	52	2	3	16	7	4	2	-	10,02
Akershus	97	1	6	47	2	1	15	15	4	6	-	6,11
Oslo	161	2	2	77	13	6	31	16	6	8	-	13,38
Hedmark	41	2	2	20	-	5	9	2	-	1	-	6,45
Oppland	32	-	-	14	1	-	7	7	1	2	-	4,87
Buskerud	60	-	2	29	-	2	12	8	1	6	-	7,44
Vestfold	65	1	7	19	2	-	7	18	5	6	-	8,50
Telemark	63	-	3	21	1	-	11	15	5	7	-	10,33
Aust-Agder	26	1	1	1	-	-	3	15	2	3	-	6,17
Vest-Agder	66	3	3	31	1	2	11	8	3	4	-	10,39
Rogaland	106	1	4	50	1	2	26	11	2	9	-	7,08
Hordaland	148	27	6	25	3	1	40	37	4	5	-	9,10
Sogn og Fjordane	37	-	-	22	-	-	4	7	2	2	-	8,35
Møre og Romsdal	60	3	9	21	1	2	7	13	3	-	1	6,06
Sør-Trøndelag	97	9	1	33	4	1	26	9	3	11	-	10,73
Nord-Trøndelag ..	34	1	1	19	2	-	7	2	1	1	-	6,58
Nordland	69	3	1	42	4	1	9	4	4	1	-	7,49
Troms	53	1	10	26	1	-	5	8	2	-	-	9,82
Finnmark	18	-	-	7	-	-	6	2	2	1	-	6,86
Svalbard	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.
Utlandet	8	-	-	5	-	-	-	3	-	-	-	.
Uoppgitt	11	-	1	3	-	1	1	1	1	3	-	.
	Prosent											
Hele landet	100,00	4,10	4,62	42,06	2,83	2,01	18,87	15,51	4,10	5,82	0,07	
Østfold	100,00	-	3,37	58,43	2,25	3,37	17,98	7,87	4,49	2,25	-	
Akershus	100,00	1,03	6,19	48,45	2,06	1,03	15,46	15,46	4,12	6,19	-	
Oslo	100,00	1,24	1,24	47,83	8,07	3,73	19,25	9,94	3,73	4,97	-	
Hedmark	100,00	4,88	4,88	48,78	-	12,20	21,95	4,88	-	2,44	-	
Oppland	100,00	-	-	43,75	3,13	-	21,88	21,88	3,13	6,25	-	
Buskerud	100,00	-	3,33	48,33	-	3,33	20,00	13,33	1,67	10,00	-	
Vestfold	100,00	1,54	10,77	29,23	3,08	-	10,77	27,69	7,69	9,23	-	
Telemark	100,00	-	4,76	33,33	1,59	-	17,46	23,81	7,94	11,11	-	
Aust-Agder	100,00	3,85	3,85	3,85	-	-	11,54	57,69	7,69	11,54	-	
Vest-Agder	100,00	4,55	4,55	46,97	1,52	3,03	16,67	12,12	4,55	6,06	-	
Rogaland	100,00	0,94	3,77	47,17	0,94	1,89	24,53	10,38	1,89	8,49	-	
Hordaland	100,00	18,24	4,05	16,89	2,03	0,68	27,03	25,00	2,70	3,38	-	
Sogn og Fjordane	100,00	-	-	59,46	-	-	10,81	18,92	5,41	5,41	-	
Møre og Romsdal	100,00	5,00	15,00	35,00	1,67	3,33	11,67	21,67	5,00	-	1,67	
Sør-Trøndelag	100,00	9,28	1,03	34,02	4,12	1,03	26,80	9,28	3,09	11,34	-	
Nord-Trøndelag ..	100,00	2,94	2,94	55,88	5,88	-	20,59	5,88	2,94	2,94	-	
Nordland	100,00	4,35	1,45	60,87	5,80	1,45	13,04	5,80	5,80	1,45	-	
Troms	100,00	1,89	18,87	49,06	1,89	-	9,43	15,09	3,77	-	-	
Finnmark	100,00	-	-	38,89	-	-	33,33	11,11	11,11	5,56	-	
Svalbard	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Utlandet	100,00	-	-	62,50	-	-	-	37,50	-	-	-	
Uoppgitt	100,00	-	9,09	27,27	-	9,09	9,09	9,09	9,09	27,27	-	

Kilde: Kriminalstatistikk, SSB.

andel av reaksjonene i fylket som er av de forskjellige typene. For eksempel lå Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Hordaland, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Finnmark under landsgjennomsnittet for forelegg. Når det gjelder samfunnstjeneste, varierte de fylkesvise andelen mellom 1,03 og 18,87 prosent, med landsgjennomsnittet på 4,62 prosent.

Tyverier på topp

Tabell 4.3 gir bare tall for hele landet. Den viser straffereaksjoner etter type hovedforbrytelse, kjønn og alder. Siden barn og unge er temaet, er det aldersgruppen 15-17 år som er interessant. I tillegg kan kolonnen «I alt» brukes for å se på ungdomsforbryternes andel av alle forbrytelsene som kom inn i rettssystemet.

4.3. Reaksjoner i forbrytelsessaker, etter personens kjønn, alder og type hovedforbrytelse. 1995

Type hovedforbrytelse	Begge kjønn						Av dette menn				
	I alt	Alder				Uopp- gitt	I alt	Alder			
		15-17	18-20	21-24	25-			15-17	18-20	21-24	25-
Alle typer forbrytelser	17 600	1 341	2 733	3 370	10 154	2	15 470	1 155	2 461	2 993	8 861
Forbrytelser mot straffeloven											
Forbrytelser mot statens selvstendighet og sikkerhet	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse mot Norges statsforfatning og statsoverhode	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse med hensyn til utøvelsen av statsborgerlige rettigheter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse i den offentlige tjeneste	9	-	-	-	9	-	8	-	-	-	8
Forbrytelse mot den offentlige myndighet	287	19	41	63	164	-	253	12	36	58	147
Vold mot offentlig tjenestemann	256	19	35	56	146	-	225	12	32	51	130
Forbrytelse mot den alminnelige orden og fred	194	12	34	39	109	-	189	12	33	39	105
Innbrudd	192	12	34	39	107	-	188	12	33	39	104
Allmennfarlig forbrytelse	2 368	88	296	486	1 497	1	2 005	70	240	425	1 270
Narkotikaforbrytelse	2 060	84	276	442	1 257	1	1 728	66	224	387	1 051
Grov narkotikaforbrytelse	302	4	20	43	235	-	271	4	16	37	214
Falsk forklaring	74	5	9	15	45	-	58	3	6	13	36
Falsk anklage	41	6	5	11	19	-	32	6	5	9	12
Pengefalsk	4	-	-	-	4	-	4	-	-	-	4
Dokumentfalsk	635	75	71	102	387	-	453	44	57	77	275
Forbrytelse mot sedeligheten	344	18	24	48	254	-	336	17	23	48	248
Voldtekt	36	6	2	4	24	-	36	6	2	4	24
Utuktig omgang med barn under 14 år	65	6	7	7	45	-	64	5	7	7	45
Forbrytelse mht. familieforhold	4	-	-	-	4	-	4	-	-	-	4
Forbrytelse mot den personlige frihet ...	350	14	36	45	255	-	337	11	34	43	249
Forbrytelse mot liv, legeme og helbred .	2 391	217	459	501	1 214	-	2 274	197	437	472	1 168
Grov legemsbeskadigelse	2	-	1	1	-	-	2	-	1	1	-
Drap	38	5	3	3	27	-	36	5	3	3	25
Uaktsomt drap	38	-	11	10	17	-	36	-	11	10	15
Ærekrenkelse	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1
Underslag	333	2	15	34	282	-	259	1	11	22	225
Tyveri	4 537	558	941	975	2 063	-	4 141	514	872	903	1 852
Simpelt tyveri	1 286	138	224	263	661	-	1 084	122	205	228	529
Grov tyveri	2 784	319	620	603	1 242	-	2 614	297	576	570	1 171
Brukstyveri av motorkjøretøy	457	100	97	104	156	-	434	94	91	100	149
Utpressing og ran	173	25	33	38	77	-	159	24	31	33	71
Ran	108	19	21	21	47	-	98	18	19	17	44
Grov ran	62	6	12	17	27	-	58	6	12	16	24
Bedrageri og utroskap	1 384	8	114	251	1 011	-	1 027	7	85	186	749
Forbrytelse i gjeldsforhold	339	-	-	9	330	-	308	-	-	9	299
Skadeverk	697	119	155	138	285	-	648	106	147	135	260
Åger og lykkespill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse i sjøfartsforhold	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Heleri og etterfølgende bistand	931	57	123	177	574	-	815	48	112	155	500
Forbrytelser utenfor straffeloven											
Narkotikaforbrytelse mot lov om legemidler mv.	1 735	117	332	371	915	-	1 431	82	287	299	763
Forbrytelse mot ligningsloven	324	-	1	5	318	-	297	-	1	5	291
Forbrytelse mot den militære straffelov	168	-	44	56	68	-	167	-	44	56	67
Annen forbrytelse utenfor straffeloven .	276	1	-	6	268	1	264	1	-	6	257

Kilde: NOS Kriminalstatistikk 1995, SSB.

Tyverier, fordelt på typene simpelt, grovt og brukstyveri av motorkjøretøy, var i flertall mht. forbrytelsestype for aldersgruppen 15-17 år. Som nummer to på listen over flest hovedforbrytelser var forbrytelse mot liv, legeme og helbred. Deretter fulgte skadeverk, narkotikaforbrytelse mot lov om legemidler mv. og allmennfarlige for-

brytelser (narkotikaforbrytelser). Av de fem nevnte er fire brudd på straffeloven, mens narkotikaforbrytelse mot lov om legemidler mv. ligger utenfor straffeloven.

Kjønnfordelingen viser at det i hovedsak var gutter som fikk straffereaksjoner i denne aldersgruppen.

5. Barn og unges fritid

Barn og unge har en aktiv fritid. Fritidssystemene er varierte, men det finnes klare «vinnere». Kino og bøker, idrett og musikk fenger mange. Fjernsynet har også en framtrødende plass i barn og unges hverdag.

Hovedvekten av tabellene i denne delen dekker kultur og massemedia. Massemedier finnes i både trykte og elektroniske varianter, og i undersøkelsene inngår aviser, tidsskrifter, ukeblad, tegneserieblad, bøker, plater/kassetter/CD-er, video, radio, fjernsyn og hjemme-PC. Kultur favner vidt, og her er disse tilbudene tatt med: kino, teater/musikal/revy, opera/operette, ballett-/dancesforestilling, konserter (klassisk og populærmusikk), kunstutstilling, museum, folkebibliotek og idrettsarrangement.

Der annet ikke er angitt, er tallene hentet fra kultur- og mediebruksundersøkelsene som SSB gjennomførte i 1991, 1994 og 1996. Undersøkelsene er utvalgsundersøkelser, dvs. at en tilfeldig gruppe personer er blitt bedt om å svare på spørsmål. I dette heftet er i tillegg svarene til personer i en viss alder valgt ut. Dette fører til at funnene bare kan presenteres på landsnivå.

5.1. Andel ferieturer med barn som reisefølge 1992/93¹. Prosent

	Antall ferieturer totalt	Av dette sammen med barn
Alle	2576	34
Kjønn		
Mann	1220	33
Kvinne	1356	34
Alder		
16-24 år	443	4
25-44 år	1132	58
45-66 år	787	23
Familiefase		
Enslig forsørger	77	69
Par, yngste barn 0-6 år	482	82
Par, yngste barn 7-19 år	440	73
Landsdel		
Akershus/Oslo	687	30
Buskerud/Oppland/Hedmark ..	287	31
Østfold/Vestfold	221	33
Telemark/Agder	238	35
Vestlandet	708	35
Trøndelag	210	42
Nord-Norge	225	35

¹ Dette er et utdrag av tabellen på side 23 i Rapport 94/6. Kilde: Rapport 94/6, SSB.

Barn som reisefølge

Tabell 5.1 sier indirekte noe om barn. Den forteller noe om ferieforhold for barn og unge. Det skiller ikke mellom ulike aldersgrupper barn i denne sammenheng.

I 1992/93 var det barn med som reisefølge på én tredjedel av ferieturene som ble foretatt av nordmenn i alderen 16-79 år.

Personer med foreldreansvar tok barn med seg på 70-80 prosent av ferieturene. Det var særlig par med yngre barn som hadde barn som reisefølge på ferieturer.

Landsdelene skiller seg ikke nevneverdig fra hverandre, når det gjelder hvorvidt barn var reisefølge på ferie. Det er imidlertid ett unntak; Trøndelag skilte seg ut med en andel på over 40 prosent.

Kino, bøker og idrett på topp

Kino, bibliotek og idrett peker seg ut som klare «vinnere» når det gjelder hvilke kulturtilbud barn og unge benytter seg av. Prosentandelene for disse tre aktivitetene ligger høyt over prosentandelene for de øvrige tilbudene.

Det er i den eller de to eldste aldersgruppene at flest har gått på kino, bibliotek, teater, opera, ballett, kunstutstilling, populærmusikkonsert, museum og idrettsarrangement.

Generelt sett benytter barn og unge seg i større grad av alle kulturtilbudene enn gjennomsnittet for befolkningen.

16-17-åringene har gjennomsnittlig gått på kino og vært på bibliotek én gang i måneden, mens 13-15-åringene har tilsvarende besøksfrekvens på idrettsarrangement.

I det hele tatt er det kino, bibliotek og idrettsarrangement som i tillegg til å være de aktivitetene som flest benytter seg av, er de aktivitetene som også blir oppsøkt oftest.

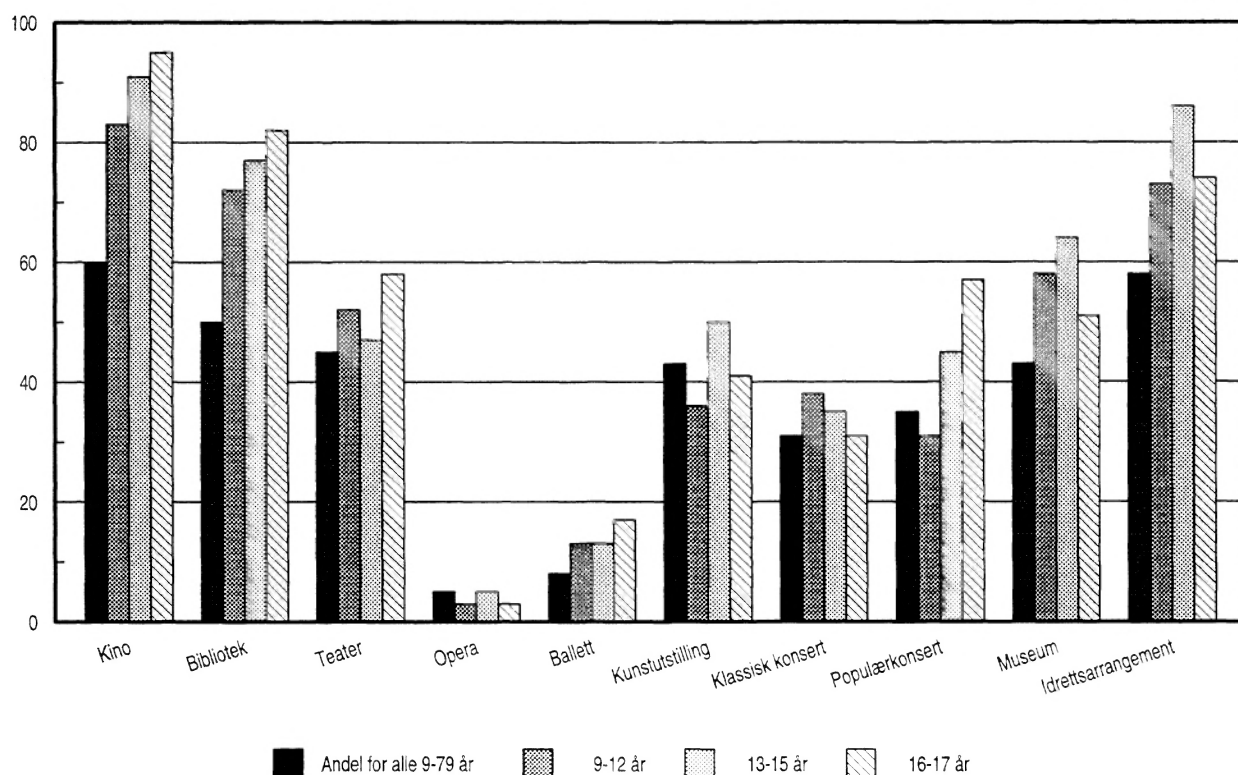
For alle aldersgruppene er biblioteket det tilbudet som gjennomgående er blitt benyttet ofte de siste 12 månedene. Mens 9-12-åringene oftest har vært på biblioteket, eller vært tilskuere på et idrettsarrangement og vært på kino, i den rekkefølgen, har 13-15-åringene vært på idrettsstevne mer enn 12 ganger, på biblioteket i underkant av 12 ganger og 6 ganger på kino. Ungdom 16-17 år har så vidt benyttet biblioteket flere ganger

5.2. Andel som har benyttet ulike kulturtilbud og antall ganger de er benyttet siste 12 måneder, etter alder, 1991 og 1994

	Kino	Bibliotek	Teater	Opera	Ballett	Kunst- utstilling	Klassisk- konsert	Populær- konsert	Museum	Iddretts- arrangement
Andel for alle 9-79 år	60	50	45	5	8	43	31	35	43	58
Av dette										
9-12 år	83	72	52	3	13	36	38	31	58	73
13-15 år	91	77	47	5	13	50	35	45	64	86
16-17 år	95	82	58	3	17	41	31	57	51	74
Antall for alle 9-79 år	4,3	5,3	1,1	0,1	0,2	1,5	1,0	1,3	1,1	6,4
Av dette										
9-12 år	3,9	9,0	1,0	0,0	0,4	0,6	1,1	0,6	1,5	6,4
13-15 år	6,0	11,7	0,9	0,1	0,2	0,9	0,9	1,2	1,6	12,3
16-17 år	12,0	12,2	1,8	0,0	0,3	0,9	1,2	2,2	1,0	10,5

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1991 og 1994, SSB.

Figur 5.1 - Andel som har benyttet ulike kulturtilbud siste 12 måneder, 1991 og 1994

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1991 og 1994, SSB.

enn kinotilbudet, mens de har vært tilskuere på idrettsarrangement 10,5 ganger i løpet av det siste året.

De andre kulturtilbudene har vesentlig lavere oppmøte; de benyttes sjelden mer enn én til to ganger i året. Opera og ballett skårer lavest på oppmøteprosenten i alle aldersgruppene. Etter «tre-på-topp»-aktivitetene er det museumsbesøk som oftest er benyttet av 9-15-åringene, mens 16-17-åringene går på populærkonsert.

Kulturbruk henger sammen med kulturtilbud; tilgjengeligheten varierer i Norge, avhengig av hva slags tilbud det er snakk om og hvor i landet man bor.

Musikk som hobby

Musikk er den store vinneren når det gjelder barn og unges egne aktiviteter innen kulturområdet. I forhold til gjennomsnittet for befolkningen ligger barn og unges andel klart over mht. både å spille et instrument og å være med i kor/orkester/sang-/musikkgruppe. Mens det i befolkningen (9-79 år) er 13 prosent som spiller instrument, er det 51 prosent av 9-12-åringene som gjør det. Blant 13-15-åringene er det 29 prosent som spiller et instrument, og blant 16-17-åringene er prosentandelen 25 (dvs. 1 av 4). Selv om andelen for alle aldersgruppene ligger godt over befolkningen generelt, ser vi også at tendensen er synkende med økende alder.

5.3. Andel med egne aktiviteter innen kulturområdet, etter alder, 1991 og 1994. Prosent

	Med i teater-/ revygruppe	Spiller instrument regelmessig	Med i kor/orkester/ sang-/musikkgruppe	Driver med kunst/kunst- håndverk på fritiden	Antall spurte
Alle 9-79 år	2	13	9	14	4002
Av dette					
9-12 år	2	51	26	13	246
13-15 år	5	29	18	15	197
16-17 år	8	25	23	12	121

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen, SSB.

5.4. Andel som spiller ulike instrumenter blant dem som kan spille, etter alder, 1994. Prosent

	Blokk- fløyte	Andre treblå- sere	Trom- pet, kor- nett	Andre mes- sing- blå- sere	Piano	El-orgel, syn- thesi- zer	Andre tan- gent- instru- menter	Gitar	Andre stren- gein- stru- men- ter	Fiolin, fele	Andre stry- kere	Trekk- spill, to- rader o.l.	Trom- mer, slag- verk	Andre instru- men- ter	Antall spurte
9-12 år ..	65	8	8	11	30	12	7	7	0	6	0	2	5	1	104
13-17 år ..	39	4	6	7	41	16	2	38	5	6	0	2	10	4	108

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

Når det gjelder å drive med kunst og kunsthåndverk på fritiden, skiller ikke barn og unge seg fra resten av befolkningen. Ellers er det flere ungdommer, sett i forhold til befolkningen, som er med i teater-/revygruppe.

Piano, blokkfløyte og gitar populære

Ved å begrense seg til å se på dem som spiller et instrument, kan man få et inntrykk av hvilke instrumenter det er mest vanlig å kunne spille på.

Blokkfløyte og piano peker seg ut som instrumenter som hvert tredje barn eller flere i hver aldersgruppe kan spille. To tredjedeler av alle 9-12-åringene spiller blokkfløyte. Dette kan ses i sammenheng med musikkundervisningen i skolen. Det er også ca. 40 prosent av 13-17-åringene som spiller dette instrumentet.

Det er mest vanlig å spille piano i den eldste aldersgruppen, men forskjellen i forhold til blokkfløyte og gitar er ikke stor (41 mot 39 og 38 prosent). Det å spille gitar ser ut til å være et klart ungdomsfenomen; 38 prosent av 13-17-åringene spiller gitar, mot 7 prosent av 9-12-åringene. For alle mellom 9 og 79 år er andelen gitarspillere 32 prosent (mer informasjon i Statistiske analyser 13/96, SSB).

De typiske korpsinstrumentene er det klart færre som spiller på, sammenlignet med blokkfløyte og piano.

Fiolin- og trompetspill er like utbredt blant 13-17-åringene (med 6 prosent), mens trommer er noe mer populært med 10 prosent.

Musikkskoler

Kommunale driftsutgifter til musikkskoler varierer. Under kommenteres bare fylkestall i forhold til landstall.

5.5. Driftsutgifter i 1 000 kroner for musikkskoler. Kommune¹, 1995

Driftsutgifter i 1 000 kr

Hele landet.....	501 842
Hedmark.....	20 986
Kongsvinger	1 528
Hamar	2 964
Ringsaker	2 362
Løten	336
Stange	2 023
Sør-Odal	353
Eidskog	857
Grue	528
Åsnes	535
Våler	586
Elverum	1 699
Trysil	1 679
Åmot	799
Rendalen	969
Tolga	1 006
Tynset	675
Alvdal	750
Folldal	475
Os	862

¹ De kommunene som mangler i oversikten, har ikke ført driftsutgifter for musikkskoler for 1995.

Kilde: Offentlige finanser og kredittmarkedsstatistikk, SSB.

Utgiftene bør ses i sammenheng med antall barn og unge bosatt i kommunen/fylket.

Rogaland og Hordaland har størst utgifter til drift av musikkskoler, med over 11 prosent av totalbeløpet hver. Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal bruker hver ca. 9 prosent av «landsbudsjettet» til musikkskoler. Øst-

fold, Aust-Agder og Finnmark har de laveste driftsutgiftene. I synkende rekkefølge plasserer de andre fylkene seg slik: Akershus, Nordland, Nord-Trøndelag, Troms, Sogn og Fjordane, Hedmark, Telemark, Oppland, Vest-Agder, Oslo, Buskerud og Vestfold.

Jentene aktive biblioteksgjengere

Jenter er mer aktive biblioteksgjengere enn gutter, målt i antall lånte bøker fra et folkebibliotek. Alle 9-12-åringene og jenter i alderen 13-17 år har i snitt lånt mer enn én bok pr. måned det siste året (1994). De yngste jentene låner flest bøker, med 16,5 bøker i året. De eldste guttene låner færrest bøker, med 8 bøker de siste 12 månedene.

Det er klart flere av dem som leste en bok i går som også har vært på folkebibliotek de siste 12 månedene. Det er mellom 6 og 9 prosent flere som leste bøker dagen i forveien som også hadde vært på bibliotek, sammenlignet med dem som ikke hadde vært der.

Forskjellen i lesing av bøker mellom dem som har og dem som ikke har vært på bibliotek er størst i den eldste aldersgruppen. I aldersgruppen 9-12 år er både biblioteksbesøkere og de som ikke har vært på biblioteket siste året, forholdsvis ivrige boklesere; det er uansett 27 prosent eller flere av barna i denne aldersgruppen som leste bok i løpet av en gjennomsnittsdag.

Mye ballidrett

Fotball er den idrettsgrenen som flest barn og unge utøvde sist de deltok på et idrettsarrangement. For begge aldersgruppene er det fotball og dernest håndball som fanger flest utøvere. For 9-12-åringene er fotball den altoverskyggende deltakersporten; hele 53 prosent deltok i fotball sist de var med på et idrettsarrangement. Håndball følger på andreplass, med 18 prosent. Annen individuell idrett (som bl.a. inkluderer svømming og ridning) samlet 9 prosent deltakere i den yngste aldersgruppen, fulgt av friidrett og skiidrett på 7 prosent.

5.6. Antall bøker lånt på folkebibliotek siste 12 måneder, etter alder og kjønn. 1994

Alder og kjønn	Antall bøker lånt	Antall spurte
9-12 år		
Gutter	12,9	61
Jenter	16,5	69
13-17 år		
Gutter	8,0	78
Jenter	14,9	81

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

5.7. Andel som har lest bok en gjennomsnittsdag blant dem som har og dem som ikke har vært på folkebibliotek siste 12 måneder, etter alder. 1994. Prosent

Alder og biblioteksbesøk	Lest bok i går	Antall spurte
9-12 år		
Har ikke vært på folkebibliotek	27	42
Har vært på folkebibliotek	33	88
13-17 år		
Har ikke vært på folkebibliotek	18	34
Har vært på folkebibliotek	27	125

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

13-17-åringene har ikke et like stort sprik mellom andelen som deltar i de tre mest populære idrettene. Fotball ligger på 36 prosent, mens håndball har en deltakerandel ved idrettsarrangementer på 27 prosent. Lagidrettene står i det hele tatt sterkt i denne aldersgruppen.

Samtidig er det i aldersgruppen 13-17 år forholdsvis mange som driver med annen individuell idrett.

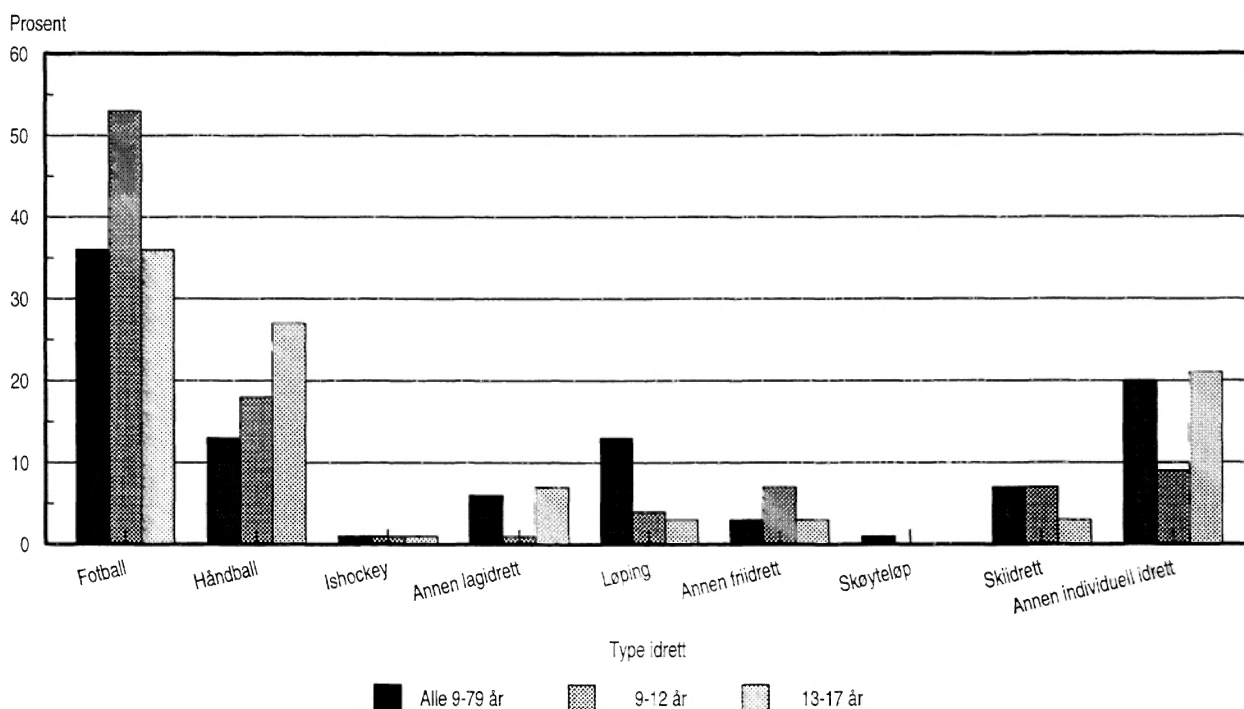
5.8. Andel som har deltatt i ulike typer idrettsgrener sist de deltok på idrettsarrangement, etter alder 1994. Prosent

	Fotball	Håndball	Ishockey	Annen lagidrett	Løping	Annen friidrett	Skøyteløp	Skiidrett	Annen individuell idrett
Alle 9-79 år	36	13	1	6	13	3	1	7	20
Av dette									
9-12 år	53	18	1	1	4	7	.	7	9
13-17 år	36	27	1	7	3	3	.	3	21

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

Figur 5.2. Andel som har deltatt i ulike idrettsgrener sist de deltok på idrettsarrangement. 1994

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

5.9. Andel som så ulike typer idrett sist de var på idrettsarrangement. 1994. Prosent

	Fotball	Håndball	Ishockey	Annen lagidrett	Løping	Annen friidrett	Skøyteløp	Skiidrett	Annen individuell idrett
Alle	52	14	3	3	3	2	2	13	9
Av dette									
9-12 år	54	16	3	3	4	1	.	11	7
13-17 år	45	25	3	5	2	1	3	5	9

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

Fotball som tilskuersport

Både blant 9-12- og blant 13-17-åringene svarer flest at de så fotball sist de var på et idrettsarrangement. Foruten fotball samler håndball tilskuere i disse aldersklassene. Totalt har 70 prosent av både 9-12-åringene og 13-17-åringene sett fotball- eller håndballkamper sist de var på et idrettsarrangement.

Skiidrett tiltrekker seg også unge tilskuere, spesielt 9-12-åringene. Skiidrettens tilskuerandel i 1994 kan riktignok være påvirket av Lillehammer-OL.

Annen friidrett (inkluderer ikke løping) har den laveste prosentandelen tilskuere for disse aldersgruppene.

Medlemskap i idrettsforeninger

Jenter har færre registrerte medlemskap i norske idrettskretser enn gutter har. Dette gjelder både totaltall for landet og for hvert enkelt fylke.

Jenter i alderen 0-12 år har flere medlemskap enn jenter i alderen 13-16 år. Førstnevnte utgjør riktignok et større aldersintervall, selv om man kan anta at de aller yngste, si 0 til 5 år, til dels kan overses.

Aust-Agder har minst sprik mellom antall medlemskap i de to aldersgruppene. Hedmark, Oppland og Rogaland har opp mot 50 prosent flere medlemmer blant de yngre enn blant de eldre jentene.

De yngste guttene ser også ut til å være mer aktive enn gutter i alderen 13-16 år.

Finmark har den minste forskjellen i antall medlemskap mellom aldersgruppene. I Akershus er det ca. 8 000 flere guttmedlemskap for 0-12-åringene enn 13-16-åringene. I Hedmark og Rogaland er det registrert ca. dobbelt så mange medlemskap for 0-12-årige gutter som for 13-16-årige gutter.

5.10. Idrettskretser, lag og medlemskapstall, etter kjønn og alder pr. 31.12.1996¹

	Antall lag	Medlemmer i alt			Gutter	
		0- år	Jenter	13-16 år	0-12 år	13-16 år
Hele landet	7 286	1 396 824	147 291	89 155	188 352	118 572
Østfold Idrettskrets	387	72 169	5 864	4 371	7 906	5 756
Akershus Idrettskrets	638	153 093	14 730	8 434	21 556	12 847
Oslo Idrettskrets	613	186 209	11 176	6 231	17 863	10 294
Hedmark Idrettskrets	361	65 175	6 628	3 499	8 760	4 710
Oppland Idrettskrets	389	62 454	7 029	3 736	8 825	5 264
Buskerud Idrettskrets	354	74 678	6 892	4 956	10 239	6 658
Vestfold Idrettskrets	270	61 538	6 595	3 669	8 657	5 237
Telemark Idrettskrets	285	51 646	5 838	3 526	7 115	4 768
Aust-Agder Idrettskrets	176	30 873	2 927	2 330	4 262	3 527
Vest-Agder Idrettskrets	262	41 326	4 798	2 978	5 987	3 759
Rogaland Idrettskrets	506	98 895	13 925	7 310	16 437	8 624
Hordaland Idrettskrets	629	108 057	13 974	7 911	18 222	11 001
Sogn og Fjordane Idrettskrets	192	39 563	5 085	3 309	4 949	3 862
Møre og Romsdal Idrettskrets	481	73 554	7 571	5 994	10 258	7 275
Sør-Trøndelag Idrettskrets	441	95 628	9 793	6 045	11 403	8 479
Nord-Trøndelag Idrettskrets	261	47 658	5 489	3 834	6 151	4 242
Nordland Idrettskrets	493	57 234	7 404	4 566	9 568	6 046
Troms Idrettskrets	350	40 256	4 288	2 962	5 790	3 443
Finnmark Idrettskrets	196	21 540	2 621	1 617	2 604	2 114

¹ Tallene i denne tabellen vil avvike noe fra tilsvarende tabell i Statistisk årbok. SSBs statistikk inkluderer Norges Bedriftsidrettsforbund. NBIF har en nedre aldersgrense på 17 år for sine medlemmer og vil dermed ikke påvirke tallene for yngre aldersgrupper.

Kilde: Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité, Årsrapport 1996.

Unge går på fritids-/ungdomsklubber

I 1991 hadde 62 prosent blant 13-15-åringene vært på fritids-/ungdomsklubb i løpet av de siste 12 månedene. Halvparten av alle 10-12-åringene benyttet seg også av dette tilbudet, mens det blant barn 7-9 år var 29 prosent som benyttet seg av denne fritidsaktiviteten.

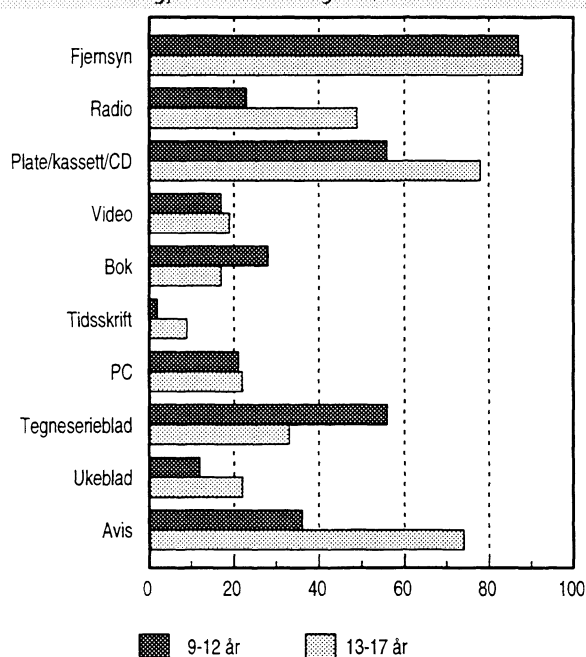
90 prosent ser på TV

Fjernsynet er det medietilbudet som vinner kampen om barn og unges oppmerksomhet. Både på spørsmål om hvilket medium som er brukt og hvor lenge, kommer TV-en ut på topp. Opp imot 90 prosent av 9-17-åringene ser på fjernsyn en gjennomsnittsdag.

Å spille plater/CD-er/kassetter står også høyt i kurs i begge aldersgruppene. Blant 13-17-åringene er det omtrent like vanlig å høre på musikk som det er å lese avisen.

9-12-åringene leser ikke aviser i samme grad som de eldre ungdommene, men de leser til gjengjeld oftere tegneserieblad. Sannsynligvis står Donald Duck&Co. for mye av denne lesingen. Som for tegneseriebladene er

Figur 5.3. Andel som har brukt ulike medietilbud en gjennomsnittsdag, 1996

Kilde: Mediebruksundersøkelsen 1996, SSB.

5.11. Andel som har brukt ulike medietilbud en gjennomsnittsdag, etter alder, 1996. Prosent

	Fjernsyn	Radio	Plate/ kassett/CD	Video	Bok	Tidsskrift	PC	Tegne- serieblad	Ukeblad	Avis	Antall svar
9-12 år	87	23	56	17	28	2	21	56	12	36	109
13-17 år	88	49	78	19	17	9	22	33	22	74	158

Kilde: Mediebruksundersøkelsen 1996, SSB.

5.12. Antall minutter brukt på ulike medietilbud en gjennomsnittsdag, etter alder. 1996. Prosent

	Fjernsyn	Radio	Plate/ kassett/CD	Video	Bok	Tidsskrift	PC	Tegne- serieblad	Ukeblad	Avis	Antall svar
9-12 år	89	10	21	11	9	0	12	14	3	6	109
13-17 år	115	45	69	12	8	3	19	8	5	15	158

Kilde: Mediebruksundersøkelsen 1996, SSB.

Tidsbruken er gjennomsnittet for alle i aldersgruppen. Antall minutter vil øke hvis man kun ser på faktiske mediebrukere (seere, lyttere osv.).

det den yngste aldersgruppen som i størst grad leser bøker.

Radio er også et medium som ca. halvparten av alle 13-17-åringene har benyttet en gjennomsnittsdag.

En god femtedel av de spurte barna mellom 9 og 17 år har benyttet hjemme-PC en gjennomsnittsdag.

Det er en betydelig andel som bruker alle de nevnte medietilbudene; mer enn 15 prosent av barn og unge har brukt disse mediene en gjennomsnittsdag.

Etermediene tar tid

Barn i aldersgruppen 9-12 år bruker i gjennomsnitt 1 time og 29 minutter foran fjernsynsskjermen. 13-17-åringene ser i gjennomsnitt på TV i 2 timer (115 minutter) på en gjennomsnittsdag.

Foruten TV-en bruker unge i alderen 13-17 år mye tid hver dag på musikk i form av plater, CD-er og kassetter, og på radio. PC-bruken og avislesingen er begrenset til 15-20 minutter hver.

Den yngre gruppen har også fjernsynet som det mest tidkrevende mediet, med musikklytting og tegneserie-

blader på de neste plassene. Bortsett fra TV-titting er det sjelden mer enn 20 minutter som brukes til noe medietilbud av barn i aldersgruppen 9-12 år.

Barn og unge benytter etermediene oftere og bruker mer tid på disse enn på tekst-mediene en gjennomsnittsdag. Det kan imidlertid være på sin plass å påpeke at det er fullt mulig å benytte flere medier samtidig.

PC-en som underholdning

9-15-åringene bruker i hovedsak hjemme-PC-en til spill og underholdning; hele 84 prosent av brukerne i denne aldersgruppen oppgir at de spiller og lar seg underholde av PC-en en gjennomsnittsdag.

En fjerdedel av barna og de unge som bruker PC hjemme en gjennomsnittsdag sier at den brukes til skolearbeid.

I den eldre aldersgruppen, dvs. blant 16-24-åringene, er det flest som bruker datamaskinen til utdanningsrelatert arbeid. Dette gjelder over halvparten av brukerne i denne gruppen. Samtidig bruker nesten like mange PC-en til spill og underholdning. 40 prosent sier at de tar PC-en i bruk som hjelpemiddel for hjem og fritid.

5.13. Brukere fordelt på type hjemme-pc-bruk en gjennomsnittsdag, etter alder. 1996. Prosent

	Daglig arbeid	Underhold- ning/spill	Skolearbeid/ utdanning	Til hjem/fritid	Tilknyttet modem/faks	Tilknyttet CD-ROM-spiller
9-15 år	0	84	25	10	4	23
16-24 år	15	53	55	40	15	30

Kilde: Statistiske analyser 18, SSB.

Tillatelse nr.
159 000/502

B Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Publikasjonene kan bestilles fra:

Statistisk sentralbyrå
Salg- og abonnementservice
Postboks 1260
2201 Kongsvinger

Telefon: 62 88 55 00
Telefaks: 62 88 55 95

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway